

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
วิทยาลัยครูสุริยเทพ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

**THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ACADEMIC LEADERSHIP OF
SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE DIGITAL AGE AND THE
PERFORMANCE OF TEACHERS IN PRIVATE SCHOOL
IN PATHUM THANI PROVINCE**

BY

PAVEENA SITTHICHOKTHAM

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
SURYADHEP TEACHERS COLLEGE**

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2024

วิทยานิพนธ์เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

โดย

ปวีณา สิริโชคธรรม

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

รศ.ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์
ประธานกรรมการสอบ

ผศ.ดร.วัลลภา เฉลิมวงศาเวช
กรรมการ

ดร.กัลยรัตน์ หล่อมนินพรัตน์
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ศ.ดร.สือจิตต์ เพ็ชรประสาน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
26 มีนาคม 2568

Thesis entitled

**THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ACADEMIC LEADERSHIP OF
SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE DIGITAL AGE AND THE
PERFORMANCE OF TEACHERS IN PRIVATE SCHOOL
IN PATHUM THANI PROVINCE**

by

PAVEENA SITTHICHOKTHAM

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Education in Educational Administration

Rangsit University
Academic Year 2024

Assoc.Prof. Wisut Wichitpatcharaporn, Ph.D.
Examination Committee Chairperson

Asst.Prof. Wallapa Chalermvongsavej, Ph.D.
Member

Kunlayarat Lormanenoprat, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Prof. Suejit Pechprasarn, Ph.D.)
Dean of Graduate School
March 26, 2025

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดีเนื่องมาจากได้รับความอนุเคราะห์จาก ดร.กัลยรัตน์ หล่อมณีนพรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ให้ความสนใจใส่ช่วยเหลือ และคอยให้คำปรึกษา แนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผศ.ดร.วัลภา เกลิมวงศาเวช กรรมการสอบที่กรุณาเป็นคณะกรรมการร่วม พิจารณาตลอดจนให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ดร.มานิต บุญประเสริฐ ดร.สันติ กิจลือเกียรติ และนางหทัยพร สุภาสุรีย์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับครูจำนวน 332 คน

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และเพื่อนสนิท ดร.สำนวน คุณพล ผู้เป็นแรงผลักดันและให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน เป็นกำลังใจที่สำคัญทำให้ผู้วิจัยสามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ มาได้ และขอขอบคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยรังสิตที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความรู้จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จและภูมิใจในวันนี้

ปวีณา สิทธิโชคธรรม

ผู้วิจัย

6204867 : ปวีณา สิทธิโชคธรรม
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
 สถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี
 หลักสูตร : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.กัลยรัตน์ หล่อมนิพนธ์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี 2) ระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี จำนวน 332 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตั้งแต่ 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 2) ระดับการปฏิบัติงานของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 136 หน้า)

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา, การปฏิบัติงาน
 ของครู

6204867 : Paveena Sitthichoktham
 Thesis Title : The Relationship Between the Academic Leadership of School Administrators in the Digital Age and the Performance of Teachers in Private School in Pathum Thani Province
 Program : Master of Education in Educational Administration
 Thesis Advisor : Kunlayarat Lormanenoprat, Ed.D.

Abstract

This research aimed to: 1) evaluate the level of academic leadership in the digital age among private school administrators in Pathum Thani Province, 2) assess the performance levels of teachers in private schools in Pathum Thani Province, and 3) examine the relationship between administrators' digital age academic leadership and teachers' performance. Using a correlational research design, the study sampled 332 teachers from private schools in Pathum Thani. A 5-point Likert scale questionnaire was employed as the research instrument, featuring content validity indices between 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.98. Data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research findings indicated that: 1) academic leadership in the digital age among school administrators was rated very high overall, with effective communication skills receiving the highest mean score; 2) the overall performance of teachers was also rated very high, with fulfilling teaching responsibilities receiving the highest mean score; and 3) a significantly positive relationship was found between administrators' digital-age academic leadership and teachers' performance, showing a moderately high correlation at the .01 significance level.

(Total 136 pages)

Keywords: Relationship, Academic Leadership in the Digital Age, School Administrators, Teacher Performance

Student's Signature Thesis Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูป	ณ
บทที่ 1	บทนำ
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
1.2	คำถามการวิจัย
1.3	วัตถุประสงค์การวิจัย
1.4	สมมติฐานการวิจัย
1.5	ขอบเขตของการวิจัย
1.6	กรอบแนวคิดการวิจัย
1.7	นิยามศัพท์เฉพาะ
1.8	ประโยชน์ของการวิจัย
บทที่ 2	ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
2.1	แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับยุคดิจิทัล
2.2	แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ
2.3	แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
2.4	แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล
2.5	แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล
2.6	มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน
2.6	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีการวิจัย	60
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	66
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 4	
ผลการวิจัย	71
4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง	72
4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี	74
4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี	81
4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการ ปฏิบัติงานของครูผู้สอน โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี	84
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	87
5.1 สรุปผลการวิจัย	87
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	91
5.3 ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	101

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	114
ภาคผนวก ข ผลพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม	123
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนและจำนวนครูโรงเรียนเอกชน จังหวัด ปทุมธานี	131
ประวัติผู้วิจัย	136

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล	48
3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
4.1	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	72
4.2	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมและรายด้าน	74
4.3	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล จำแนกตามรายชื่อ	75
4.4	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วย เทคโนโลยี จำแนกตามรายชื่อ	76
4.5	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล จำแนก ตามรายชื่อ	77
4.6	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จำแนกตามรายชื่อ	78
4.7	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามรายชื่อ	79
4.8	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้าน วิชาการ จำแนกตามรายชื่อ	80
4.9	การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวม และรายด้าน	81
4.10	การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการ ปฏิบัติหน้าที่ครู	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.11	การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามรายข้อ	82
4.12	การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	83
4.13	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี (n = 332)	85

สารบัญรูป

หน้า

รูปที่

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

9

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี (Technology Disruption) และกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อโลกอย่างกว้างขวาง ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งถูกขนานนามว่าเป็น “โลกยุคดิจิทัล” ดังจะเห็นได้จากนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคนี้ อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence/ AI) หุ่นยนต์ (Robots) โดรน (Drone) เทคโนโลยีเปลี่ยนแสงแดดเป็นไฟฟ้ากระแสตรง (Solar Photovoltaic/ Solar PV) อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Thing/ IoT) เทคโนโลยีแห่งยุคดิจิทัลเหล่านี้ได้เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วโลกอย่างไม่เคยมีมาก่อน และได้ทวีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกมากยิ่งขึ้นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด 2019 (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2566) แสดงความเห็นไว้ว่า “ถึงแม้ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีจะเป็นส่วนสำคัญในการก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัล และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน (Disruptive Change) มากมาย ยังมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่มาเร่งปฏิบัติการพลิกผันนี้อย่างก้าวกระโดด และเกิดผลกระทบในวงกว้างทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม” ทั้งนี้เพราะ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทั่วโลกมีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก จนรัฐบาลแต่ละประเทศต้องออกมาตรการให้ประชาชนอยู่แต่ในบ้าน ห้ามเดินทางระหว่างเมืองและข้ามประเทศ เพื่อป้องกันการติดเชื้อและแพร่ระบาด องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต้องปิดทำการ โดยให้บริการออนไลน์หรือทำงานจากที่บ้าน (Work From Home / WFH) ในส่วนของสถานศึกษาที่เช่นกัน ต้องจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ หรือใช้ระบบการศึกษาทางไกล (Distance Learning) เป็นหลัก แม้ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 จะคลี่คลายลง แต่วิถีการดำเนินชีวิตและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยก็ปรับเปลี่ยนแตกต่างไปจากเดิมอย่างมาก มีการนำคำศัพท์มาอธิบายบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อสะท้อนถึงสถานการณ์ที่มีลักษณะพิเศษเหล่านั้น ได้แก่ ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) โลกยุคภูงา (VUCA World) และโลกยุคบานี (BANI World) ซึ่งไม่ว่าจะเรียกสถานการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างไร เทคโนโลยีดิจิทัลก็เข้า

มามีบทบาทสำคัญอยู่ด้วยเสมอ ทักษะด้านดิจิทัล (Digital Skills) จึงเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งของคนในโลกยุคดิจิทัล

โลกยุคดิจิทัลเป็นโลกที่แข่งขันกันด้วยความรู้และนวัตกรรม “คน” จึงมิใช่เป็นเพียงทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource) ในความหมายดั้งเดิม แต่เป็น “ทุนมนุษย์” (Human Capital) และเป็นสินทรัพย์ (Asset) ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาและการผลิต โดยมีคุณค่าเหนือกว่าเงินทุนในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และเสริมศักยภาพการแข่งขันให้แก่องค์กรและประเทศชาติได้อีกด้วยการลงทุนพัฒนาคนในชาติให้เป็น “ทุนมนุษย์” โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างคนให้มีทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) ทำได้หลากหลายวิธี ส่วนหนึ่งนั้นเป็นหน้าที่ของภาคการศึกษา ดังนั้น ประเทศต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญในเรื่องนี้และมุ่งปฏิรูปการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และสมรรถนะที่สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในโลกยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทยเริ่มมีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2412 โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และมีการปฏิรูปการศึกษาเรื่อยมาจนถึงการปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนไทยในศตวรรษที่ 21 ซึ่งปัจจุบันอยู่ในช่วงทศวรรษที่ 3 (พ.ศ. 2562 – 2571) โดยรัฐบาลได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อนำไปขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุวิสัยทัศน์ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความรู้ โดยมิติดังนี้ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 รวมถึงความสามารถในการสื่อสารทั้งภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม พร้อมทั้งอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ หรือเกษตรกรยุคใหม่ รวมทั้งประกอบสัมมาอาชีพตามความถนัดหรือความชื่นชอบของตนเอง (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561, น.8)

นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการแปลงแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ไปสู่การปฏิบัติ และเป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับหน่วยปฏิบัติ ได้กำหนดหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาคนไทยให้มีทักษะและ

คุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม พร้อมทั้งมีความยืดหยุ่นและภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในโลกยุคพลิกโฉม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) รวมถึงสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย รวมทั้งทักษะและคุณลักษณะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายและจุดเน้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยมีหลักการสำคัญข้อหนึ่งคือ มุ่งเน้นผลที่สามารถสร้างการพัฒนาในภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและประชาชน โดยมุ่งเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อร่วมกันพลิกโฉมการศึกษาสู่ยุคดิจิทัล (Transforming Education to Fit in the Digital Era) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

จากที่ได้กล่าวข้างต้นจะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงของโลกอันเป็นผลมาจากการพลิกผันของเทคโนโลยีดิจิทัล ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลก รวมถึงการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนสำหรับอนาคตที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้เลยว่าจะมีความพลิกผันรุนแรงมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่จำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผันนี้ รวมทั้งต้องสามารถคาดการณ์ถึง ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2566) ถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารของสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในด้านการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 ได้กำหนดการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562) การบริหารวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน เนื่องจากเป็นภารกิจที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารวิชาการและขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษา รวมถึงมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่าง

เหมาะสม เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารงานวิชาการและต้องสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยี รวมถึงทักษะคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม และคุ้มค่า (จิณฉัตร ปะโคทั้ง, 2561) ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำดิจิทัลโดยสามารถใช้ความสามารถและอำนาจในการกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและทุ่มเทในการทำงาน นอกจากนี้ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และความรู้ความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างเหมาะสม และสามารถเป็นผู้นำพาสมาชิกในหน่วยงานให้บรรลุตามเป้าหมายได้สำเร็จ จะมีบทบาทสำคัญในการผลักดันและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป (กนกอร สมปราชญ์, 2562) จากการศึกษาของศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564) ระบุว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานมี 5 ด้านหลัก คือ 1) วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ 3) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการส่งเสริมการเรียนรู้ 4) ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และ 5) การพัฒนาและส่งเสริมด้านความก้าวหน้าของบุคลากร ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารและการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ขณะที่ผลการศึกษาของ พนธกานต์ นฤฤทธิ์มนตรี, อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์, และกุหลาบ ปุริสาร (2565) พบว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีทั้งหมด 14 ข้อ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ 3) การพัฒนาและส่งเสริมด้านความก้าวหน้าบุคลากร 4) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยี 5) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 6) การมีวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 7) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ 8) การมีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 9) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ 10) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 11) การนิเทศติดตามและสะท้อนผลการเรียนรู้ 12) การสร้างแรงบันดาลใจเป็นองค์กรดิจิทัล 13) การเป็นผู้นำแบบจิตวิญญาณ และ 14) การสร้างฐานคุณภาพการศึกษาสู่ความยั่งยืน

นอกเหนือจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ยังมี “ครู” ผู้ที่ถือเป็นบุคคลสำคัญในฐานะผู้รับนโยบายด้านวิชาการจากผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นผู้นำหลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นไปสู่การปฏิบัติ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนตามบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา เพื่อ

พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามที่ตั้งไว้และบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเติบโตเป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพและช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคต ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนและเกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในทิศทางที่พึงประสงค์ ในโลกยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่หยุดนิ่ง ครูจึงจำเป็นต้องมีความพร้อมในการรับมือกับความท้าทายของโลกยุคใหม่ โดยการปรับตัวให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และประสบการณ์ที่ทันสมัย และสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างมืออาชีพ เช่นเดียวกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การทำงานสามารถประสานสอดคล้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จากการศึกษาของพนิดา คุณพล (2565) ในเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา พบได้ว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ การศึกษาของ Raamani Thannimalai and Arumugam Raman (2018) ยังชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความสัมพันธ์ที่สำคัญกับการบูรณาการด้านเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนของครู

อย่างไรก็ตาม มีการกล่าวว่าคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจัดการศึกษา ซึ่งคุณภาพของการจัดการศึกษานั้นมีพื้นฐานสำคัญอยู่ที่คุณภาพของครู โดยผลสำเร็จจากการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพของครูจะสะท้อนโดยตรงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จากรายงานขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ที่ทำการทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนอายุ 15 ปีทั่วโลก ในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน พบว่า นักเรียนไทยร้อยละ 59.5 อยู่ในกลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และมีเพียงร้อยละ 0.18 เท่านั้นที่สามารถทำคะแนนได้ในระดับสูงกว่าค่ามาตรฐาน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2564 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) และคณิตศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 53.89, 39.34, 37.62, 28.06 ตามลำดับ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) และคณิตศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 52.95, 33.32, 32.05, 24.39 ตามลำดับ และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) และคณิตศาสตร์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.09, 33, 28.08, 23.44, 21.61 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการสอบ O-NET ระดับการศึกษาขั้น

พื้นฐาน ของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี ที่มีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 40.61, 39.98 และ 28.10 ตามลำดับ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี, 2565) ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังเป็นความท้าทายสำหรับครูและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชน

สถานศึกษาเอกชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระด้านการศึกษาของภาครัฐ และเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้เรียนได้เข้าถึงรูปแบบการศึกษาที่พอใจ เพราะสถานศึกษาของรัฐไม่สามารถจัดการศึกษาให้สังคมพึงพอใจได้ทั้งหมด นอกจากนี้ ในบางพื้นที่ยังเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงการศึกษาได้สะดวก ไม่ต้องเดินทางไกล เพราะรัฐจัดการศึกษาได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน จนทำให้ทศวรรษที่ผ่านมา สถานศึกษาเอกชนมีการขยายตัวอย่างมาก แม้จะต้องเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาก็ตาม (สโรชิน สุวิสุทธิ, 2557) ในยุคที่มีการพลิกผันของเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาเอกชนจำเป็นต้องมีความเข้าใจและปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

การศึกษาในโรงเรียนเอกชนจังหวัดปทุมธานีมีความสำคัญเพราะเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการศึกษาในระดับชาติ โดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดปทุมธานีที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของประชากรอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความต้องการทางการศึกษาเพิ่มขึ้นตามไปด้วย สถานศึกษาเอกชนในพื้นที่นี้มีบทบาทในการช่วยรองรับความต้องการของผู้เรียนที่ไม่ได้รับการตอบสนองจากระบบการศึกษาของภาครัฐทั้งหมด โรงเรียนเอกชนจึงต้องเผชิญกับความท้าทายในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลและการพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง การศึกษาครั้งนี้จึงมีความสำคัญในการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลและการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้สามารถพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการที่มีประสิทธิผล และยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่นี้ได้อย่างยั่งยืน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นของการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาเอกชน และหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุค

ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ผล การศึกษานี้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดนโยบายและ วางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในอนาคต

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัด ปทุมธานีอยู่ในระดับใด

1.2.2 การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานีอยู่ในระดับใด

1.2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันในทิศทางใด

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน เอกชน จังหวัดปทุมธานี

1.3.2 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

1.3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี จำนวน 85 โรงเรียน ที่ปฏิบัติงาน ณ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,476 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานีที่ปฏิบัติงาน ณ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 332 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน ชานินทร์ ศิลป์จาร, 2548)

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

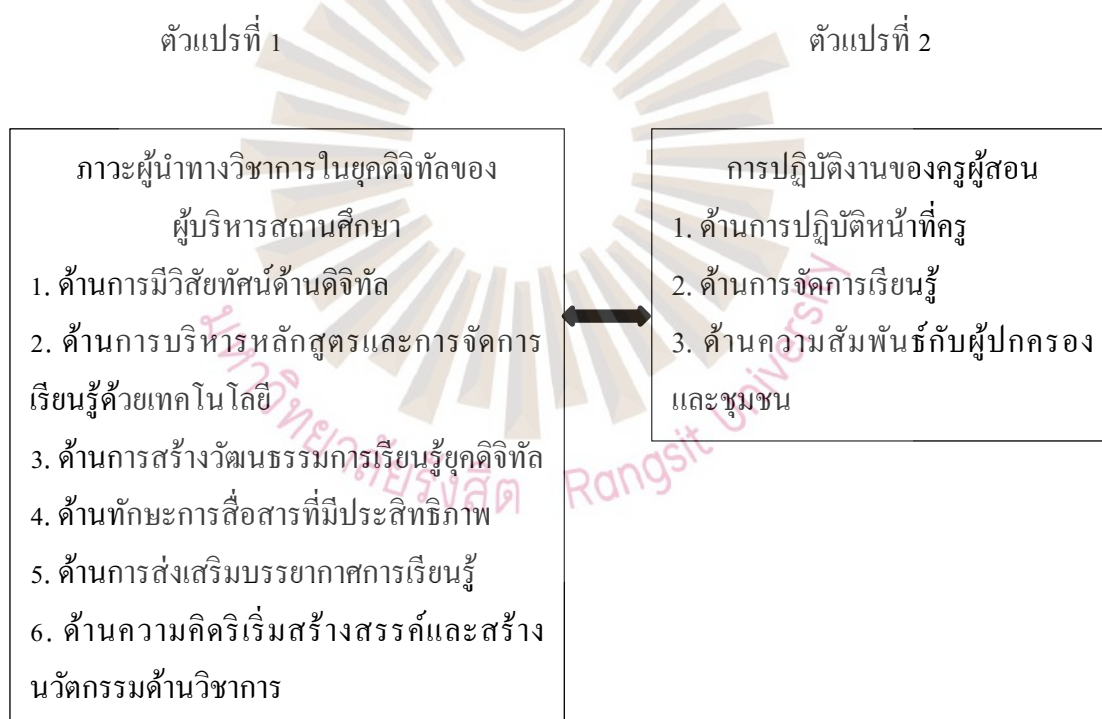
ตัวแปรที่ 1 คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 4) ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และ 6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ

ตัวแปรที่ 2 คือ การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ กัญญาภัก จุฑาพลกุล และทัศนะ ศรีปัดดา (2565), พนธกานต์ นุฤทธิมนตร์ และคณะ (2565), มณีรัตน์ สุดเต้ (2563), วลีรัตน์ มุ่งรวกกลาง (2563), ศิริพงษ์ กลั่นไพบูลย์ (2564), อัญลีชา แสนภูมิ (2565), Santos (2023), Orfanidou (2023) และผู้วิจัยได้นำมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) มาเป็นกรอบแนวคิดโดยสามารถสังเคราะห์ตัวแปรได้ตามรูปที่

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการสร้างร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีทักษะที่จำเป็นสามารถพัฒนาตนเองให้ดำเนินชีวิตอยู่ในยุคดิจิทัลได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข ซึ่งประกอบด้วย

1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของผู้นำองค์กรในการสร้างภาพอนาคตขององค์กรหรือหน่วยงาน เรียนรู้ด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการเรียนรู้ และแผนกลยุทธ์เพื่อนำมาใช้ในการบริหารองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างรอบด้าน ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยให้ความสำคัญสูงสุดกับงานวิชาการ

2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนยุคดิจิทัล สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการประเมินผลหลักสูตร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการ

3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล หมายถึง การสร้างอัตลักษณ์ขององค์กรและเป็นแบบอย่างที่ดี โดยใช้ทักษะความเป็นผู้นำดิจิทัลเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานของบุคลากร สามารถสร้างวัฒนธรรมการทำงาน วัฒนธรรมการเรียนรู้และบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างทั่วถึง เพื่อพัฒนางานและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีคุณภาพทางวิชาการ ปรับให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคดิจิทัล

4) ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ทักษะการสื่อสาร การโน้มน้าว การจูงใจให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารกับบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อกระตุ้นการตัดสินใจร่วมกันในงานวิชาการ และใช้การสื่อสารด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลาย และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารกับองค์กรภายในและระหว่างองค์กร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการ

5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนา หรือการจัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ หมายถึง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ ความคิดเชิงกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การใช้กลยุทธ์ดิจิทัลในการบูรณาการกระบวนการและเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลใหม่ เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในสถานศึกษา

ผลการปฏิบัติงานครู หมายถึง ผลที่เกิดจากข้อกำหนดของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ ในส่วนของมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โดยจำแนกการปฏิบัติงานเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ประกอบด้วยงานย่อย 5 งาน ได้แก่

- 1.1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- 1.2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
- 1.3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล
- 1.4) สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม
- 1.5) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยงานย่อย 6 งาน ได้แก่

- 2.1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 2.2) บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกร
- 2.3) ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ
- 2.4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน
- 2.5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2.6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วยงานย่อย 4 งาน ได้แก่

- 3.1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 3.2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน
- 3.3) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- 3.4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนเอกชนในระบบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

ครู หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติงานสอน รวมถึงครูที่ได้รับหน้าที่หัวหน้าวิชาการ หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนเอกชนในระบบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี

1.8 ประโยชน์ของการวิจัย

ผลจากงานวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้กำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับยุคดิจิทัล

2.1.1 ความหมายของยุคดิจิทัล

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในยุคดิจิทัล

2.1.3 การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูยุคดิจิทัล

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ

2.2.1 ความหมายของผู้นำ

2.2.2 ความหมายของภาวะผู้นำ

2.2.3 ทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมผู้นำ (Behavioral Leadership Theories)

2.2.4 บทบาทของผู้นำในฐานะผู้บริหาร (Management Roles)

2.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.3.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.3.2 แนวคิด ทฤษฎี และองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษา

2.4 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

2.4.1 ความหมายทักษะภาวะผู้นำและภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

2.4.2 คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

2.4.3 บทบาทของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

2.4.4 องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

2.5 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล

2.5.1 คุณลักษณะภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล

2.5.2 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล

2.6 แนวคิด และหลักการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

2.6.1 ความหมายของงานวิชาการ

2.6.2 ขอบข่ายของงานวิชาการ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับยุคดิจิทัล

2.1.1 ความหมายของยุคดิจิทัล

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ได้สรุปว่า ยุคดิจิทัลคือยุคที่เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้การสื่อสารสะดวกและรวดเร็วขึ้น ซึ่งทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลาอย่างรวดเร็ว

ปิ่นนัตถ์ กาญจนะวสิต (2561) ได้สรุปไว้ว่า ยุคดิจิทัลคือยุคที่เทคโนโลยีได้รับการพัฒนาอย่างก้าวหน้า ทำให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีความฉลาด สามารถสื่อสารหรือสั่งงานผ่านแอปพลิเคชันด้วยคำสั่งเสียง ภาพถ่าย หรือข้อความอัตโนมัติ สิ่งเหล่านี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของผู้คนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สรุปได้ว่า ยุคดิจิทัล (Digital Era) คือยุคที่เทคโนโลยีและอิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทสำคัญ โดยการใช้สื่อสารและการส่งผ่านข้อมูลมีความรวดเร็ว ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนี้ยังช่วยให้ครูและนักเรียนเข้าถึงความรู้ได้อย่างไร้ข้อจำกัดทั้งในด้านเวลาและสถานที่

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในยุคดิจิทัล

ในยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างทันทั่วทั้งที่ เทคโนโลยีดิจิทัลได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษา ทำให้รูปแบบการเรียนการสอนแตกต่างไปจากยุคก่อน ๆ การค้นคว้าหาความรู้ การรวบรวมข้อมูล หรือการสร้างองค์

ความรู้ใหม่สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ยุคดิจิทัลยังส่งผลให้การสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Line, Facebook เป็นไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น การศึกษาทางไกลจะมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล ทุกคนสามารถเรียนรู้และศึกษาออนไลน์จนได้รับวุฒิการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้

สิ่งสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลคือครูผู้สอน นับเป็นหัวใจหลักซึ่งควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพในการสร้างสรรค์ พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำที่ดีแก่ผู้เรียน ครูต้องสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในกระบวนการสอน และแนะนำแนวทางการเข้าถึงข้อมูลความรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการเรียนการสอนอย่างสร้างสรรค์จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีครูทำหน้าที่เป็นทั้งผู้แนะนำและโค้ชที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล

ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญสำหรับครูในการสร้างความรู้และความเข้าใจ เพื่อให้ครูสามารถเรียนรู้ในการปรับตัวและทันต่อความรู้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล และนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะเป็นพลังสำคัญในการส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป

2.1.3 การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูยุคนิวนอร์มัล

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูในยุคนิวนอร์มัลเกิดขึ้นในประเทศไทยเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งมีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก สถานการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อภาคการศึกษา ทำให้สถานศึกษาและผู้บริหาร โรงเรียนต้องหาวิธีปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์แทน ส่งผลให้ผู้บริหารและครูต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง (สุวิมล มรรตส, 2564) โดยใช้โปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้เสมือนเรียนในชั้นเรียนจริง เช่น Microsoft Teams, Zoom, Google Meet และ Voov เป็นต้น

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำ

2.2.1 ความหมายของผู้นำ

มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้ความหมายของคำว่า ผู้นำ ไว้หลากหลาย ดังนี้

McFarland (1979) ได้อธิบายไว้ว่า ผู้นำคือบุคคลที่มีความสามารถในการใช้อิทธิพลเพื่อกระตุ้นให้ผู้อื่นทำงานในระดับต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

Huse (1978) กล่าวว่า ผู้นำคือบุคคลที่สามารถชักจูงให้ผู้อื่นทำงานจนสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

Yuki (1989) กล่าวว่า ผู้นำคือบุคคลที่มีอิทธิพลสูงสุดในกลุ่มและต้องปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งผู้นำที่ได้รับมอบหมาย ส่วนบุคคลอื่นในกลุ่ม แม้จะเป็นหัวหน้ากลุ่มย่อยหรือผู้ช่วย ก็ถือว่าเป็นผู้ตาม

ทวี วงศ์พุด (2535) ได้ให้ความหมายของผู้นำไว้ 5 ความหมาย คือ

- 1) ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่เป็นศูนย์กลางของกลุ่มและทำหน้าที่เป็นแกนนำ โดยมีการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่มมากกว่าผู้อื่น และมีอิทธิพลในการตัดสินใจของกลุ่ม
- 2) ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่นำกลุ่มไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งแม้เพียงแต่การชี้แนะเส้นทางไปยังเป้าหมายก็ถือว่าเป็นผู้นำ รวมถึงผู้นำที่นำกลุ่มออกนอกทิศทางที่วางไว้
- 3) ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่สมาชิกส่วนใหญ่เลือกให้เป็นผู้นำของกลุ่ม โดยพิจารณาจากลักษณะทางสังคมและพฤติกรรมที่แสดงออก
- 4) ผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะบางประการของบุคคล เช่น ความสามารถในการแทรกแซงหรือมีอิทธิพลที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่ม
- 5) ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่สามารถนำกลุ่มไปในทิศทางที่ต้องการ มีบทบาทและความเกี่ยวข้องในการแสดงพฤติกรรมความเป็นผู้นำ

บุญทัน คอกไรสง (2535) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำ (Leader) หมายถึง

- 1) ผู้มีอิทธิพลต่อกลุ่ม เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มมีความตั้งใจและดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด
- 2) เป็นผู้นำและผู้แนะนำที่สามารถช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายสูงสุดได้
- 3) ผู้นำไม่เพียงแต่ทำหน้าที่วางแผนและผลักดันจากเบื้องหลัง แต่ยังคงยืนอยู่ข้างหน้ากลุ่มและนำพวกเขาไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

สรุปได้ว่า ผู้นำ (Leader) คือ บุคคลที่มีอิทธิพลและความสามารถในการชักจูงหรือชี้นำผู้อื่นให้ปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี

2.2.2 ความหมายของภาวะผู้นำ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

Hemphill and Coons (1957 อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2544) กล่าวว่า ภาวะผู้นำคือ พฤติกรรมของบุคคลในการควบคุมงานของกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

Katz and Kahn (1978 อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2544) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ การใช้ อิทธิพลที่มากกว่ากลไกการทำงานตามปกติเพื่อควบคุมงานประจำขององค์กร

Fiedler and Chemers (1974 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2536) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพลและอำนาจ

Stogdill (1950 อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2544) ให้นิยามถึง ภาวะผู้นำ ว่าเป็น กระบวนการของการใช้อิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มเพื่อการตั้งเป้าหมายและบรรลุเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับอิทธิพล (Influence) กลุ่ม (Group) และเป้าหมาย (Goal) ได้แก่

- 1) ภาวะผู้นำมองในฐานะกระบวนการอิทธิพล (Process of Influence) ซึ่งผู้นำมีผลต่อบุคคลอื่นโดยการเหนี่ยวนำให้พฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้นไปในทิศทางที่ต้องการ

2) กระบวนการอิทธิพลนี้เกิดขึ้นในบริบทของกลุ่ม (Group Context) โดยมีสมาชิกกลุ่มที่ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้นำ ดังนั้นจึงเน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับกลุ่มที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาเป็นหลัก

3) ผู้ใช้อิทธิพลจะกำหนดทิศทางพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มเพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งในการวัดภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มถือเป็นสิ่งสำคัญสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) คือกระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งพยายามใช้อิทธิพลของตนในการกระตุ้น และชักจูงผู้อื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือผลลัพธ์ตามที่ต้องการ โดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กรเป็นเป้าหมายหลัก

2.2.3 ทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมผู้นำ (Behavioral Leadership Theories)

ในช่วงปี ค.ศ. 1940-1960 มีการพัฒนาทฤษฎีภาวะผู้นำโดยมุ่งเน้นที่การศึกษาพฤติกรรมของผู้นำและความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม นักทฤษฎีสำคัญในช่วงนี้ ได้แก่ Kurt Lewin and Rensis Likert (รวมพล นันท์ศุภวัฒน์, 2541)

Lewin (1945) แบ่งลักษณะของผู้นำออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ผู้นำแบบอัตตานิยม หรืออิตตา (Autocratic Leaders) ซึ่งตัดสินใจด้วยตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความคิดเห็นของผู้อื่น มักมีเป้าหมายที่ไม่แน่นอนและมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์มากกว่าความรู้สึกของผู้ตาม ผู้นำแบบนี้เหมาะสำหรับสถานการณ์วิกฤตเท่านั้น แต่สามารถทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาไม่มีความมั่นใจในตนเองและขาดความคิดสร้างสรรค์

2) ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leaders) ใช้การตัดสินใจร่วมกับกลุ่มและเปิดโอกาสให้ผู้ตามมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นและทำงานเป็นทีม การสื่อสารแบบสองทางช่วยเพิ่มความพึงพอใจในการทำงาน แต่การตัดสินใจแบบกลุ่มอาจใช้เวลานานและไม่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ที่ต้องการความเร่งด่วน

3) ผู้นำแบบตามสบายหรือเสรีนิยม (Laissez-Faire Leaders) ให้อิสระแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ โดยไม่กำหนดเป้าหมายหรือระเบียบข้อบังคับ ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่พอใจและความคับข้องใจในกลุ่ม แต่เหมาะกับกลุ่มที่มีความรับผิดชอบและแรงจูงใจสูง เพราะสามารถกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

ลักษณะของผู้นำแต่ละประเภทมีวิธีการทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเลือกผู้นำควรพิจารณาความเหมาะสมตามสถานการณ์

Likert (1967) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำโดยใช้เครื่องมือที่พัฒนาโดยเขาและทีมงาน ซึ่งครอบคลุมหลายด้าน เช่น แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ แรงจูงใจ การสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ การใช้อิทธิพล การตัดสินใจ การตั้งเป้าหมาย และการควบคุมคุณภาพและประสิทธิภาพของเป้าหมาย โดยแบ่งลักษณะผู้นำออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) ผู้นำแบบใช้อำนาจ (Explorative-Authoritative) ใช้อำนาจแบบเผด็จการสูง และมีความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาน้อย มักใช้วิธีการบังคับบัญชาแบบขู่เข็ญ การติดต่อสื่อสารเป็นแบบทางเดียวจากผู้บริหารไปยังผู้ใต้บังคับบัญชา และการตัดสินใจจะทำที่ระดับสูงสุดขององค์กร

2) ผู้นำแบบใช้อำนาจเชิงเมตตา (Benevolent-Authoritative) ปกครองแบบพ่อปกครองลูก โดยไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา มีการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจและการขู่ลงโทษเป็นครั้งคราว การสื่อสารสามารถเกิดขึ้นจากระดับล่างสู่ระดับบนบ้าง และผู้นำรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาแต่การตัดสินใจยังอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้นำ

3) ผู้นำแบบปรึกษาหารือ (Consultative-Democratic) ให้ความไว้วางใจในการตัดสินใจบางส่วน มีการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจและลงโทษเป็นครั้งคราว ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสารแบบสองทางทั้งจากระดับล่างขึ้นบนและจากระดับบนลงล่าง การตัดสินใจในบางเรื่องมาจากระดับล่าง และผู้นำทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

4) ผู้นำแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Participative-Democratic) ให้ความไว้วางใจและเชื่อถือผู้ใต้บังคับบัญชา ยอมรับความคิดเห็น มีการให้รางวัลตอบแทนและการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตั้งเป้าหมายร่วมกัน มีการประเมินความก้าวหน้า การติดต่อสื่อสารเป็นแบบสองทางทั้งจากระดับบนและระดับล่าง รวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารสามารถทำได้ทั้งในกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ร่วมงาน โดย Likert พบว่าผู้นำแบบที่ 4 นั้นนำไปสู่ความสำเร็จและประสิทธิภาพสูงสุด โดยผลผลิตจะสูงขึ้นตามระดับความร่วมมือของผู้ใต้บังคับบัญชา

สรุปได้ว่า ทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมผู้นำ (Behavioral Leadership Theories) มุ่งเน้นที่การศึกษาพฤติกรรมของผู้นำและความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม โดยพฤติกรรมของผู้นำแต่ละลักษณะจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเลือกใช้นักบริหารควรพิจารณาความเหมาะสมตามสถานการณ์

2.2.4 บทบาทของผู้นำในฐานะผู้บริหาร (Management Roles)

Mintzberg (n.d. อ้างถึงใน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2551) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทการจัดการ 10 ประเภท ซึ่งสามารถจับกลุ่มได้เป็น 3 หมวดหลัก ได้แก่ บทบาทระหว่างบุคคล บทบาทการให้ข้อมูลข่าวสาร และบทบาทการตัดสินใจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) บทบาทระหว่างบุคคล (Interpersonal Roles) แบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่

1.1) ตัวแทน (Figurehead) ผู้จัดการที่มีตำแหน่งสูงในองค์กร และทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร

1.2) ผู้ประสานงาน (Liaison) ผู้จัดการที่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและบุคคลภายนอกองค์กรเพื่อรับข้อมูลข่าวสารและสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

1.3) ผู้นำ (Leader) ผู้จัดการที่ให้คำแนะนำและกระตุ้นกลุ่มงาน พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี

2) บทบาทการให้ข้อมูลข่าวสาร (Informational Roles) แบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย ได้แก่

2.1) ผู้ตรวจสอบ (Monitor) ผู้จัดการที่รับข้อมูลข่าวสารและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

2.2) ผู้ให้ข้อมูล (Disseminator) ผู้จัดการที่สื่อสารข้อมูลพิเศษหรือข้อมูลสำคัญภายในองค์กร

2.3) โฆษก (Spokesperson) ผู้จัดการที่ตอบคำถามและรายงานข้อมูลขององค์กรแก่บุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร

3) บทบาทการตัดสินใจ (Decision Roles) สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทย่อย ได้แก่

3.1) ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ผู้จัดการที่ริเริ่มและผลักดันการเปลี่ยนแปลง

3.2) ผู้รับมือกับความไม่สงบ (Disturbance Handler) ผู้จัดการที่จัดการกับปัญหาหรือวิกฤต เช่น ความขัดแย้งภายในองค์กรหรือการสูญเสียลูกค้าจำนวนมาก

3.3) ผู้จัดการทรัพยากร (Resource Allocator) ผู้จัดการที่มีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ตามแผนกลยุทธ์

3.4) นักเจรจาต่อรอง (Negotiator) ผู้จัดการที่ดำเนินการเจรจาต่อรองกับองค์กรอื่นเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี

สรุปได้ว่า ผู้นำในฐานะผู้บริหารมีบทบาทหลากหลาย ได้แก่ การเป็นตัวแทน การประสานงาน การให้คำแนะนำ การตรวจสอบ การให้ข้อมูล การรายงาน การริเริ่มการเปลี่ยนแปลง การรับมือกับปัญหา การจัดสรรทรัพยากร และการเจรจาต่อรอง

2.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.3.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มึนักวิชาการหลายท่านที่ให้ไว้ในลักษณะที่แตกต่างกันตามมุมมองและแนวทางของแต่ละท่าน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ถาวร เสี่ยงเอียด (2550) นิยามภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้ แนวคิด วิธีการ และเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับคณะครูและนักเรียน

วีรชาติ วัฒนศิริ (2550) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นพฤติกรรมกรกระทำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีความเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

สิรrani วสุภัทร (2551) นิยามภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นการแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชักนำบุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักถึงจุดหมายของการจัดการศึกษา ทำงานร่วมกันเพื่อให้งานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สมสะนิค วงคำจัน (2551) ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้น รวมถึงการนำและการบริหารบุคลากรในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่ดีขึ้น และสามารถแสดงบทบาทด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปรับปรุงระบบการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจน

สุพชาติ ชุ่มชื่น (2554) นิยามภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นความสามารถของผู้บริหารในการนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ไพเราะ พัดตาสิงห์ (2554) นิยามภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้พลังอิทธิพลเพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือจากผู้ร่วมงานในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

McEwan (1998) กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการคือการสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้ผู้บริหาร โรงเรียน คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียน สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การศึกษาประสบผลสำเร็จ

Carter and Klotz (1990) ระบุว่าภาวะผู้นำทางวิชาการควรมุ่งเน้นที่งานด้านวิชาการและครู โดยเน้นพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้บริหารควรกำหนดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนา พร้อมส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน

Wildy and Dimmock (1993) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบงานของผู้บริหารหรือการมอบหมายงานให้ผู้อื่น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานของโรงเรียน การเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็น การกำกับดูแลและติดตามการปฏิบัติงานของครู การทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการอำนวยการหรือประสานงาน และการส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร

Glickman (1985, as cited in Blasé & Blasé, 2000) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการคือการบูรณาการงานเพื่อให้การช่วยเหลือโดยตรงในการพัฒนานักเรียน บุคลากร และหลักสูตร

จากแนวคิดข้างต้นผู้วิจัยได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการว่า เป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.3.2 แนวคิด ทฤษฎี และองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานทางด้านวิชาการ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดการและบริหารงานต่างๆ ภายในโรงเรียน ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการจึงเป็นกุญแจสำคัญสำหรับสร้างความเป็นเลิศในการทำงานของโรงเรียน นักวิชาการหลายท่านได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวความคิดของ Hallinger and Murphy

Hallinger and Murphy (1985) ได้กำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมหรือภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนออกเป็น 3 องค์ประกอบหลัก และ 11 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การวางเป้าหมายและภารกิจที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

1.1) เป้าหมายของโรงเรียนควรมีความชัดเจน และควรมีการมีส่วนร่วมจากทีมงานในการกำหนดเป้าหมายดังกล่าว โดยเป้าหมายควรถูกนำเสนอในรูปแบบที่สามารถวัดผลได้ และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ เน้นความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนเป็นหลัก

1.2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารต้องจัดให้มีการสื่อสารอย่างทั่วถึง เพื่อให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนได้รับทราบ

2) การจัดการด้านการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู การเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงการประสานงานเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

2.1) การนิเทศกำกับและการประเมินผลการสอน

2.2) การประสานงานในการดำเนินงานตามหลักสูตร

2.3) การติดตามและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ

3.1) การบริหารจัดการเวลาในการสอน

3.2) การเอาใจใส่และดูแลครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด

3.3) การสร้างแรงจูงใจให้กับครู

3.4) การส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ

3.5) การพัฒนาและกำหนดมาตรฐานด้านวิชาการ

3.6) การจัดหาสิ่งสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวความคิดของ Kroeze

Kroeze (1989 อ้างถึงใน น้ำฝน รักษากลาง, 2553) ได้ระบุองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพไว้ 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การให้ความสำคัญกับเป้าหมาย โดยการตั้งเป้าหมายทางวิชาการที่ชัดเจนและมีความหวังสูงเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน
- 2) การจัดการองค์กรและการประสานงาน การทำงานเพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 3) ความสามารถและความสุขุมรอบคอบในการตัดสินใจ โดยการใช้แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ สร้างทางเลือกที่หลากหลาย และช่วยอำนวยความสะดวกในการปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอน
- 4) ความมีมนุษยสัมพันธ์ ผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทีมงานผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวความคิดของ Rutherford

Rutherford (1987 อ้างถึงใน น้ำฝน รักษากลาง, 2553) พบว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพมี 4 ด้าน คือ

- 1) วิสัยทัศน์และการมุ่งสู่เป้าหมาย เน้นความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีการประสานงานระหว่างการเรียนการสอน หลักสูตร และการประเมินผล รวมถึงการแปลงวิสัยทัศน์เป็นการปฏิบัติจริงและการทำงานเป็นทีม โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายของโรงเรียน
- 2) การสร้างสภาวะแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานในโรงเรียน มีเข้าใจในวิธีการที่ครูและนักเรียนปฏิบัติ
- 4) การใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน โดยมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อรูปแบบและกลยุทธ์การสอนของครูแต่ละคน และเข้าแทรกแซงเท่าที่จำเป็น

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวความคิดของ Bamburg and Andrews

Bamburg and Andrews (1990) ได้ศึกษาและพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

- 1) วิสัยทัศน์ ต้องมีความชัดเจนและเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ
- 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและสนับสนุนวิสัยทัศน์นั้น
- 3) การเตรียมการ รวมถึงการจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูล ข่าวสาร และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ
- 4) การจัดการ เพื่อให้วิสัยทัศน์เกิดผลเป็นจริง

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวความคิดของ Weber

Weber (1989 อ้างถึงใน น้ำฝน รักษากลาง, 2553) ได้จำแนกองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการออกเป็น 5 ด้าน คือ

- 1) การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน
- 2) การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้
- 3) การสังเกตและให้ข้อเสนอแนะแก่ครู
- 4) การบริหารจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน
- 5) การประเมินประสิทธิภาพโปรแกรมการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวความคิดของ McEwan

McEwan (1998) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมายทางวิชาการที่ชัดเจน
- 2) การบริหารจัดการทีมงาน
- 3) การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 4) การสื่อสารพันธกิจและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
- 5) การตั้งความคาดหวังที่สูงเกี่ยวกับทีมงาน

6) การพัฒนาครูให้มีความเป็นผู้นำ

7) การสร้างและรักษาทัศนคติที่ดีของนักเรียน ทีมงาน และผู้ปกครอง

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวความคิดของ Glickman

Glickman (1990 อ้างถึงใน น้ำฝน รักษากลาง, 2553) เสนอว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีรากฐานมาจากการนิเทศการสอน ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยประกอบด้วย 3 ด้านหลัก คือ ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน ด้านภาระหน้าที่ และด้านทักษะที่จำเป็น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน เป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติการกิจของผู้บริหารโรงเรียนและสามารถแบ่งได้เป็น 6 องค์ประกอบ คือ

1.1) โรงเรียนที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลจะมีพันธกิจที่ชัดเจน การบริหารที่เข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของครูและชุมชนในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

1.2) การสอนที่มีประสิทธิผล การเข้าใจวิธีการสอนที่มีประสิทธิผลที่ได้จากงานวิจัย เพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ แม้ว่าจะต้องปรับเปลี่ยนตามลักษณะของโรงเรียน

1.3) ปรัชญาและความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษา ความเชื่อมั่นและปรัชญาในการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมถึงการนำเสนอปรัชญาต่าง ๆ เช่น สารัตถนิยม ประสพการณ์นิยม และอัตถิภาวนิยม

1.4) พัฒนาการทางการบริหาร ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน รวมถึงการบริหารงานนโยบายและการจัดการ

1.5) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง ความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงและขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

1.6) ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงรูปแบบและระดับของการพัฒนาหลักสูตร

2) ด้านภาระหน้าที่ (Tasks) คือภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ที่กล่าวข้างต้น ประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

2.1) การนิเทศ และการประเมินผลการสอน การนิเทศการสอนแบบคลินิก เพื่อช่วยครูในการปรับปรุงการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2) การพัฒนาทีมงาน การสร้างและพัฒนาทีมงานเพื่อการพัฒนาครูและโรงเรียน

2.3) การพัฒนาหลักสูตร การทำงานร่วมกับครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ

2.4) การพัฒนากลุ่ม การเรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนการสอน

2.5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนและช่วยเหลือครูในการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

2.6) การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียน

2.7) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3) ด้านทักษะที่จำเป็น (Skill Needed) รายละเอียดต่อไปนี้

3.1) ทักษะการติดต่อและการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3.2) ทักษะด้านบุคคล การสร้างความไว้วางใจและการกระจายอำนาจ

3.3) ทักษะการนิเทศ การเลือกวิธีการนิเทศที่เหมาะสมตามสถานการณ์

3.4) ทักษะการตัดสินใจร่วมกัน การใช้วิธีการตัดสินใจร่วมกันเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน

3.5) ทักษะการกำหนดเป้าหมาย การสร้างและถ่ายทอดวิสัยทัศน์

3.6) ทักษะการประเมินผลและการวางแผน การประเมินและวางแผนเพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนา

3.7) ทักษะการสังเกต การสังเกตและให้ผลสะท้อนกลับที่เป็นประโยชน์

3.8) ทักษะการวิจัยและการประเมินผล การใช้ข้อมูลในการวิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงโปรแกรมการสอน

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวการศึกษาของ วิษณุ จุลวรรณ

วิชญ์ จุลวรรณ (2547) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติจังหวัดสระบุรี และได้สรุปเป็นองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารจัดการ ผู้นำทางวิชาการควรแสดงบทบาทในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนในทุกด้านประสบผลสำเร็จ
- 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้นำต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและสามารถปรับตัวได้ต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว
- 3) ด้านความสามารถ ผู้นำต้องนำการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ มาสู่สถานศึกษา และสร้างความมั่นใจให้กับทีมงานในการร่วมงานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 4) ด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพของผู้นำเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาจากทีมงาน ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพตามเป้าหมายของโรงเรียน
- 5) ด้านการนิเทศ ผู้นำต้องมีบทบาทในการนิเทศและให้คำปรึกษาแก่ครู เพื่อช่วยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 6) ด้านการวางแผน การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญเพื่อมองเห็นทิศทางของโรงเรียนและกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและผู้เรียน
- 7) ด้านการอำนวยความสะดวก ผู้นำควรทำหน้าที่สนับสนุนและช่วยอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
- 8) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้นำต้องเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการพัฒนาต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวการศึกษาของ ขวัญจิตต์ เนียมเกตุ

ขวัญจิตต์ เนียมเกตุ (2547) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติจังหวัดสระบุรี และสรุปเป็นองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารหลักสูตร การบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการสอนและการเรียนรู้ การปรับปรุงและพัฒนาวิธีการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้
- 3) ด้านการพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม
- 4) ด้านการวัดและประเมินผล การวัดผลและประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้า
- 5) ด้านการนิเทศการสอน การให้คำแนะนำและการสนับสนุนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมีอิทธิพลสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อผู้นำทางวิชาการแสดงบทบาทอย่างชัดเจน และสร้างความเข้าใจให้กับครู ซึ่งจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2.4 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

2.4.1 ความหมายทักษะภาวะผู้นำและภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

ในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะและทักษะที่แตกต่างจากในยุคก่อน ๆ เนื่องจากผู้เรียนในยุคดิจิทัลมีลักษณะเฉพาะ ผู้บริหารจึงต้องพัฒนาคุณลักษณะและทักษะที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองและออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทาย สร้างแรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้ครูและผู้เรียนร่วมมือกันในการเรียนรู้ สร้างสรรค์ คิดค้น และพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ คุณลักษณะของผู้บริหารยุคดิจิทัล ประกอบด้วยคุณลักษณะแห่งจิต 5 ประการสำหรับอนาคต (Five Minds for the Future) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้แสดงออกเป็นพฤติกรรมที่สำคัญของผู้บริหารในยุคดิจิทัล และรวมถึงทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking Skills) ที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จในยุคนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป็นที่รู้จักจากผลงานทางด้านการศึกษามากมาย หนึ่งในผลงานที่โดดเด่นและมีอิทธิพลอย่างมากต่อวงการศึกษานานาชาติและทั่วโลก คือ ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences)

ซึ่งได้เสนอแนวคิดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์และการให้ความสำคัญกับผู้เรียน แนวคิดพหุปัญญานั้นส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนพัฒนาศักยภาพตามความถนัดเฉพาะตัว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในศตวรรษนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมต่อความต้องการของโลกปัจจุบัน คุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษนี้ ประกอบด้วย 1) ความเชี่ยวชาญ (Disciplined Mind) 2) การสังเคราะห์ (Synthesizing Mind) 3) การสร้างสรรค์ (Creative Mind) 4) ความเคารพ (Respectful Mind) และ 5) จริยธรรม (Ethical Mind) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking Skills) เป็นสิ่งที่จำเป็นเพิ่มเติมจากทักษะทั่วไป เนื่องจากเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล คือ การพัฒนาเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม (Innovative School) ซึ่งทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมประกอบด้วย 6 ทักษะสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนี้

1) การใส่ใจหรือการเอาใจใส่ (Paying Attention) คือ ความสามารถในการจับรายละเอียดและเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ อย่างละเอียด การติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดช่วยให้สามารถสังเกตแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ชัดเจนได้ การวิเคราะห์สภาพการณ์ด้วยวิสัยทัศน์ที่เฉียบคมและมุมมองที่หลากหลาย รวมถึงการใช้ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จะทำให้สามารถมองเห็นภาพรวมและมุมมองใหม่ ๆ ได้อย่างชัดเจน

2) การเห็นคุณค่าของคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personalizing) คือ ความสามารถในการให้ความสำคัญและเข้าใจประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกในทีม ลูกค้า หรือผู้มารับบริการ ซึ่งหมายถึงการพิจารณาและยอมรับความสามารถหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวของแต่ละคน และนำความสามารถเหล่านั้นมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3) การจินตนาการ (Imagine) คือ ความสามารถในการสร้างภาพหรือทำให้ความคิดเป็นรูปธรรม โดยการนำเสนอข้อมูลผ่านภาพ เรื่องราวที่มีอิทธิพล และการใช้คำเปรียบเทียบที่เข้าใจง่าย การคิดในลักษณะนี้เป็นเครื่องมือที่มีพลังในการอธิบายสถานการณ์ การรวบรวมความคิด และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้จินตนาการในการตอบคำถาม “จะเป็นอย่างไรถ้า...” ช่วยให้เราเห็นภาพที่ไม่ธรรมดาและเปิดโอกาสใหม่ ๆ ที่เป็นไปได้

4) การเล่นอย่างจริงจัง (Serious Play) คือ การพัฒนานวัตกรรมที่ต้องใช้แนวคิดที่สามารถละเมิดกฎหรือเงื่อนไขบางประการ หรือแม้กระทั่งคัดแปลงเพื่อสร้างความแตกต่างและความสนุกสนาน การเล่นอย่างจริงจังไม่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว แต่เป็นการสำรวจอย่างอิสระ ผสมผสานการทดลอง และทำงานในลักษณะที่เหมือนการเล่น แต่ผลลัพธ์ที่ได้จะมีประโยชน์และสร้างสรรค์

5) การร่วมมือในการสืบค้น (Collaborative Inquiry) หมายถึงกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันความคิดและประสบการณ์จากหลายฝ่าย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสร้างนวัตกรรม ความเข้าใจใหม่ๆ มักเกิดขึ้นจากการอภิปรายและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่ากระบวนการนี้อาจมีความซับซ้อนและยุ่งยากบ้าง แต่จะเปิดโอกาสให้เกิดมุมมองและไอเดียที่หลากหลาย ซึ่งสามารถนำไปสู่การค้นพบและการพัฒนาที่มีความหมายและยั่งยืน

6) การปั้นแต่ง (Crafting) หมายถึงความสามารถในการจัดการกับความคิดที่ขัดแย้ง และการพิจารณาความคิดเห็นที่แตกต่างเพื่อสร้างนวัตกรรม นี่คือการรวมความคิดและมุมมองที่หลากหลาย พร้อมทั้งการคิดอย่างรอบคอบเพื่อพัฒนาแนวทางที่สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

2.4.2 คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

Sieber, Kaganer, and Zamora (2013) ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วยลักษณะสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1) พัฒนาความคล่องทางดิจิทัล (Become Digitally Fluent) ผู้นำต้องตระหนักถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล และต้องมีความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการบูรณาการความคิดเชิงดิจิทัลในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง

2) พัฒนาขีดความสามารถใหม่ (Develop New Capabilities) ส่งเสริมให้พนักงานทุกคนพัฒนาความสามารถทางดิจิทัล เพื่อเพิ่มศักยภาพในการสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วม ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างคุณค่าที่มากยิ่งขึ้น

3) เต็มใจที่จะทดลอง (Willingness To Experiment) ใช้เครื่องมือโซเชี่ยลมีเดียแบบเรียลไทม์เพื่อรับข้อมูลทันทีเกี่ยวกับความต้องการของลูกค้าและอารมณ์สาธารณะ การรับรู้และตอบสนองอย่างรวดเร็วจะช่วยรักษฐานลูกค้าและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า การรับมือกับการสูญเสียการควบคุมและการสร้างความสัมพันธ์ใหม่ในยุคดิจิทัลเป็นสิ่งที่สำคัญ

4) เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและผลกระทบต่อธุรกิจ (Understand How Technology is Transforming Society, and Translate into Business Impact) ผู้นำต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์มือถือ เครือข่ายสังคม และข้อมูลขนาดใหญ่ พร้อมกับการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่เทคโนโลยีนำมาสู่ธุรกิจ

5) ส่งเสริมสภาพแวดล้อมแบบรวมพลัง (Promote Collaborative Environment) ฝ่ายไอทีควรทำงานร่วมกับทุกฝ่ายในองค์กรอย่างใกล้ชิด และไม่ควรมองว่าเทคโนโลยีเป็นเพียงส่วน

แตกต่างหากจากธุรกิจ โดยการสร้างความเข้าใจว่าเทคโนโลยีมีบทบาทในทุกขั้นตอนของห่วงโซ่คุณค่าและส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ทางธุรกิจอย่างไร

นอกจากนี้ เทคโนโลยียังมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถของพนักงานและการบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ โดยมีตัวอย่างดังนี้

1) การใช้อุปกรณ์ส่วนตัว (BYOD) พนักงานได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่ของตนเอง และเชื่อมต่อกับเครือข่ายขององค์กรเพื่อเข้าถึงแอปพลิเคชันและข้อมูลในที่ทำงาน นอกจากนี้ยังมีข้อยกเว้นในการใช้เครือข่ายโซเชียลมีเดีย ซึ่งส่งผลให้การสื่อสารกับลูกค้าเป็นไปในรูปแบบใหม่ที่มุ่งเน้นความสำคัญของลูกค้า

2) การใช้เครือข่ายโซเชียลมีเดีย การมีส่วนร่วมใหม่ ๆ ของลูกค้าผ่านเครือข่ายโซเชียลมีเดียทำให้องค์กรต้องให้ความสำคัญกับลูกค้าเป็นศูนย์กลางมากยิ่งขึ้น

3) การปรับกระบวนการและวัฒนธรรมขององค์กร แนวโน้มเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาใหม่ที่ต้องอธิบายว่า ผู้นำธุรกิจจะต้องปรับกระบวนการและวัฒนธรรมองค์กรเพื่อใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงจากการสื่อสารแบบเดิมไปสู่วัฒนธรรมการทำงานร่วมกันและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานเป็นทีม

4) การใช้ข้อมูลไม่ใช่แค่เทคโนโลยี (Use the Information, not Just the Technology) หนึ่งในขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการปรับเปลี่ยนยุคดิจิทัลคือการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) การทำความเข้าใจและใช้ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพควรเป็นวาระสำคัญของผู้บริหารทุกคน การพิจารณาวิธีการใช้ข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลควรได้รับการให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

Hearsum (2015) ให้แนวทางการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำด้านดิจิทัล ดังนี้

1) การกำหนดเงื่อนไขและสมมติฐานพื้นฐานเกี่ยวกับดิจิทัลในบริบทเฉพาะของตนเอง

1.1) การตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ การทำงานอย่างรวดเร็วและมีสติช่วยเพิ่มความสามารถในการตัดสินใจที่มีคุณภาพ

1.2) การติดต่อด้านดิจิทัล บุคคลและชุมชนควรมีการติดต่อด้านดิจิทัลกับผู้อื่นเพื่อหลีกเลี่ยงการแยกตัวออกจากสังคม

1.3) การฟังเสียงจากระดับล่าง ดิจิทัลสร้างแรงกดดันให้องค์กร การรับฟังความคิดเห็นจากระดับล่างช่วยป้องกันการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ในองค์กร

1.4) รายละเอียดกับภาพรวม ข้อมูลดิบและรายละเอียดสามารถเป็นประโยชน์ แต่ต้องใช้เวลาในการจัดการ

1.5) ความยืดหยุ่นและมั่นคง การเปลี่ยนแปลงในองค์กรต้องการความยืดหยุ่น เราต้องพร้อมที่จะปรับตัวและรับมือกับความเปลี่ยนแปลง

2) การยอมรับความไม่เข้าใจ การเป็นผู้นำด้านดิจิทัลไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงองค์กรอย่างรวดเร็ว แต่ต้องมีทักษะในการอำนวยความสะดวกและจัดการกับการเปลี่ยนแปลงในองค์กร บุคคล และวัฒนธรรม

3) การพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำด้านดิจิทัล ผู้นำด้านดิจิทัลควรมีคุณสมบัติต่อไปนี้

3.1) ความสามารถในการปรับตัว มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวกับสถานการณ์ใหม่

3.2) การทำงานร่วมกันอย่างมีความสมดุล สนับสนุนและท้าทายเพื่อนร่วมงานได้อย่างเหมาะสม

3.3) นวัตกรรม รับมือกับความเลี้ยวและความล้มเหลว พร้อมเรียนรู้จากประสบการณ์

3.4) ศูนย์กลางผู้ใช้ข้อมูล มุ่งเน้นที่การใช้ข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้

3.5) การเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความเข้าใจในตนเองและคนรอบข้าง

3.6) ความฉลาดเชิงระบบ เข้าใจและประยุกต์ใช้ความรู้ในระบบที่ซับซ้อน

3.7) การป้องกันเสียงรบกวนจากระดับล่าง สามารถจัดการกับข้อร้องเรียนและข้อเสนอแนะจากระดับล่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.8) การเข้าใจความแตกต่างระหว่างเทคโนโลยีและวัฒนธรรมดิจิทัล แยกแยะและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเทคโนโลยีและวัฒนธรรม

3.9) การนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ มีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้ทันตามความต้องการของโลกดิจิทัล

ณัฐฉา พงศ์ศิริ (2560) อธิบายถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้นำในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลไว้ดังนี้

1) การขับเคลื่อนองค์กรด้วยปัจจัย “3C” ผู้นำต้องผสมผสานสามปัจจัยหลัก ได้แก่ Climate (สภาพแวดล้อมการทำงาน), Culture (วัฒนธรรมองค์กร), และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) เพื่อส่งเสริมการเติบโตอย่างรวดเร็วขององค์กร

2) การสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ผู้นำในยุคดิจิทัลต้องกระตุ้นให้หน่วยงานคิดค้นผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ ๆ อยู่เสมอ หากไม่มีการสร้าง S-Curve ใหม่หรือการเปลี่ยนแปลงซ้ำเกินไป องค์กรอาจหยุดนิ่งและตกต่ำอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับที่สตีฟ จอบส์ (Steve Jobs) ได้ผลักดันบริษัทแอปเปิลให้สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สร้างประสบการณ์ที่แตกต่างให้กับผู้ใช้งาน

3) การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์เมื่อถึงเวลา ผู้นำต้องมีความสามารถในการปรับยุทธศาสตร์ขององค์กร หรือสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อใช้ประโยชน์จากความรู้และศักยภาพที่มีอยู่ เช่น บริษัท IBM ที่เปลี่ยนมาเป็นที่ปรึกษาทางธุรกิจ หรือ Fujifilm ที่ใช้ความรู้ด้านเคมีและนาโนเทคโนโลยีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เช่น เครื่องสำอาง

4) การรับมือกับเทคโนโลยีที่มีความปรับเปลี่ยนที่รวดเร็ว ผู้นำต้องกล้าที่จะพัฒนาสินค้าหรือบริการใหม่ ๆ เพื่อทดแทนสินค้าหรือบริการเดิมที่ล้าสมัย โดยการออกผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สามารถรักษาการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เช่น Amazon ที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ แทนที่ผลิตภัณฑ์เดิมของตนเอง

5) การเข้าใจและสนับสนุน "Digital Worker" ผู้นำต้องเข้าใจคุณลักษณะของพนักงานที่มีทักษะการใช้เทคโนโลยี (Digital Native) และเปิดโอกาสให้พวกเขาสามารถแสดงความคิดและตัดสินใจอย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ตัวอย่างเช่น บริษัท Honda ที่สนับสนุนการทำงานของพนักงานด้วยการมอบอำนาจและอิสระในการตัดสินใจ

6) การใช้ Collaborative Robots (Cobot) องค์กรในยุคดิจิทัลเริ่มใช้หุ่นยนต์ที่ทำงานร่วมกับมนุษย์ตามกฎของ Isacc Asimov ซึ่งรวมถึงการรักษาความปลอดภัยและการช่วยเหลือในการทำงานของมนุษย์ ผู้นำต้องบริหารองค์กรที่มีการใช้ Cobot และพัฒนาทักษะของพนักงานในการใช้หรือควบคุมระบบ Automation และหุ่นยนต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการดำเนินธุรกิจในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ผู้นำต้องสามารถปรับตัวให้สามารถเผชิญกับสถานการณ์และสร้างสรรค์เพื่อให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดีเยี่ยมแก่ลูกค้า

2.4.3 บทบาทของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

การเข้าใจบทบาทของผู้นำในยุคดิจิทัลจะช่วยให้ผู้นำสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบทบาทของผู้นำในแต่ละองค์กรอาจแตกต่างกันไป ตามการศึกษาของ Stodd (2014) พบว่าบทบาทที่สำคัญมีดังนี้

1) สร้างสรรค์นวัตกรรมในองค์กร ผู้นำต้องส่งเสริมการคิดนอกกรอบและกลั่นกรองความคิดร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ การทำงานแบบเดิม ๆ อาจทำให้เกิดการหยุดชะงักและทำลายขององค์กรที่มุ่งเน้นนวัตกรรม

2) เพิ่มความคล่องตัวในการทำงาน ผู้นำต้องพัฒนาองค์กรให้มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อทำให้การบริหารงานมีความคล่องตัว โครงสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่นช่วยในการจัดการปัญหาได้ดีขึ้น

3) การพัฒนาองค์กรอย่างมีเหตุผล ผู้นำที่มีเหตุผลจะสามารถกลั่นกรองความรู้ใหม่ ๆ และแบ่งปันประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร

4) เสริมสร้างความสามัคคีของชุมชน ผู้นำที่ดูแลและสร้างความไว้วางใจทั้งภายในองค์กรและชุมชน โดยการกำหนดนโยบายที่เป็นธรรมและโปร่งใส จะช่วยให้เกิดความไว้วางใจและความเข้มแข็งในชุมชน

5) สร้างความน่าเชื่อถือ ผู้นำต้องสร้างความไว้วางใจและความเชื่อถือนี้อะหว่างบุคคล ซึ่งจะช่วยให้องค์กรมีชื่อเสียงดีและได้รับการยอมรับ

6) ความเป็นธรรมในการทำงาน ผู้นำที่มีความเป็นธรรมทั้งในคำพูดและการกระทำ จะดึงดูดบุคคลที่มีความสามารถและส่งเสริมการเติบโตขององค์กรภายใต้กรอบการทำงานที่เหมาะสม

7) การเติบโตขององค์กร ผู้นำต้องเข้าใจโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรและความร่วมมือกับชุมชน เพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน

8) การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ การรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายจากชุมชนช่วยให้ผู้นำสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับ

9) การรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้นำต้องสามารถรับมือกับการปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีความคล่องตัวในการออกแบบองค์กรให้รองรับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น ต่างจากผู้นำในยุคก่อนที่มักรักษากฎเกณฑ์ไว้

10) การสร้างภูมิปัญญาใหม่ ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับสังคมสามารถสร้างโอกาสในการรับรู้และสร้างภูมิปัญญาใหม่ ๆ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

การเข้าใจบทบาทดังกล่าวนี้จะช่วยให้ผู้นำในยุคดิจิทัลสามารถปรับตัวและนำพาองค์กรไปสู่การเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง

2.4.4 องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล

นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลไว้อย่างหลากหลาย โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ตามการศึกษาโดย Ribble, Baily, and Ross (2004)

- 1) ความรู้ด้านแพลตฟอร์มและเทคโนโลยีใหม่ ผู้นำต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับแพลตฟอร์มและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่
- 2) การวิเคราะห์เนื้อหาดิจิทัล สามารถแยกแยะระหว่างข้อมูลที่มีคุณภาพและข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือได้
- 3) การสะท้อนภาพดิจิทัล รู้จักและสามารถสะท้อนภาพดิจิทัลของตนเองได้อย่างเหมาะสม
- 4) การบริหารเวลาและความเป็นส่วนตัว สามารถจัดการเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างขอบเขตความเป็นส่วนตัว
- 5) กลยุทธ์การสร้างแบรนด์ออนไลน์ มีแผนการสร้างแบรนด์ในโลกออนไลน์ที่มีความเป็นมืออาชีพ
- 6) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ส่วนบุคคล สร้างเครือข่ายที่ช่วยในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
- 7) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการแสดงตนที่มีประสิทธิภาพ
- 8) การแก้ปัญหาความขัดแย้งทางไซเบอร์ มีทักษะในการจัดการและไกล่เกลี่ยความขัดแย้งในโลกไซเบอร์
- 9) กลยุทธ์การตัดสินใจดิจิทัล ใช้กลยุทธ์การตัดสินใจที่มุ่งเน้นกิจกรรมที่เป็นบวกและสร้างสรรค์
- 10) การใช้สื่อสังคมเพื่อประโยชน์ทางสังคม ใช้สื่อสังคมเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคม

ตามการศึกษาโดย Duickert (2016)

- 1) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการทดลอง ผู้นำควรมีความเอื้อเฟื้อ, ความไว้วางใจ, และกล้าทดลองสิ่งใหม่ ๆ
- 2) การโปรโมทสื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์ม ใช้สื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มเพื่อเพิ่มความเร็วและความยืดหยุ่นในการทำงาน
- 3) การสนับสนุนการจัดการความรู้ สนับสนุนการปรับปรุงความรู้ใหม่ ๆ และการใช้ความรู้ที่ดีที่สุดในการทำงาน
- 4) การพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร พัฒนาความสามารถของผู้บริหารและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากร
- 5) ความโปร่งใสในหน้าที่ มีความโปร่งใสในหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความปลอดภัยและความชัดเจนแก่ทุกคนที่เกี่ยวข้อง

Zhu (2016) ได้เขียนถึงองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ซึ่งมีรายละเอียดสำคัญดังนี้

- 1) วิสัยทัศน์ การเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและมองการณ์ไกล เพื่อคาดการณ์ความต้องการในอนาคตขององค์กรและนำไปในทิศทางที่เหมาะสม วิสัยทัศน์นี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน (VUCA)
- 2) ความคิดสร้างสรรค์ การคิดสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้นำดิจิทัล ซึ่งมักได้รับแรงบันดาลใจจากความอยากรู้และค้นพบวิธีใหม่ ๆ ในการทำสิ่งต่าง ๆ ผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์จะหลีกเลี่ยงขั้นตอนที่ซับซ้อนและไม่จำเป็น
- 3) การเอาใจใส่ การเอาใจใส่หมายถึงการเข้าใจและรู้จักจุดแข็งจุดอ่อน รวมถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของทีมงาน ผู้นำต้องสามารถมองเห็นและปฏิบัติต่อผู้คนได้ดี การเป็นผู้นำที่มีความเอาใจใส่จะช่วยให้เข้าใจและจัดการกับวัฒนธรรมและมุมมองที่หลากหลายได้ดีขึ้น
- 4) การทำงานร่วมกัน สิ่งสำคัญของการเป็นผู้นำต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้คนอื่นทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายได้ ความเป็นผู้นำที่ดีจะสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จร่วมกัน โดยการสนับสนุนให้สมาชิกทีมมีทรัพยากรและแนวทางในการประสบความสำเร็จ
- 5) พื้นฐานความรู้และความสามารถ ผู้นำต้องมีพื้นฐานความรู้และความสามารถที่แข็งแกร่ง ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจที่ถูกต้อง การมีประสบการณ์ และความสามารถในการเรียนรู้และ

ปรับตัวตามความรู้ใหม่ ๆ การพัฒนาและการยกเลิกความรู้เก่าที่ไม่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญในการเติบโตและก้าวข้ามจากการเป็นผู้นำที่ดีไปสู่ผู้นำที่ยอดเยี่ยม

Kane (2018) ได้นำเสนอองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลไว้ 4 ประการ ดังนี้

1) วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ ผู้นำดิจิทัลต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนซึ่งทำหน้าที่เป็นเข็มทิศในการชี้แนะทีมงาน โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมที่กระจายและมีอิสระในการตัดสินใจสูง วิสัยทัศน์ที่แข็งแกร่งและมีการจัดการที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

2) การสร้างเงื่อนไขสำหรับการทดลอง ผู้นำควรกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นและจัดทำแพลตฟอร์มที่อนุญาตให้ทดลองกับแนวคิดใหม่ ๆ รวมถึงการร่วมมือกับบุคคลภายนอกเช่นมหาวิทยาลัยหรือผู้ประกอบการ เพื่อรับมือกับการพัฒนาของสภาพแวดล้อมดิจิทัลและค้นหาวิธีการนำไปใช้ในธุรกิจ

3) การส่งเสริมแนวคิดที่แตกต่าง ผู้นำดิจิทัลต้องสามารถรับรู้และเข้าใจความคิดที่หลากหลายจากพนักงานและลูกค้า เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่ครอบคลุมและสนับสนุนการคิดอย่างแตกต่าง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมและการปรับตัว

4) ความร่วมมือข้ามพรมแดน ในโลกดิจิทัล การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ การสื่อสารภายในองค์กรและการทำงานร่วมกันข้ามพรมแดนต้องได้รับการสนับสนุนและพัฒนาเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

สมศักดิ์ จีวัฒนา (2555) ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ทัศนคติภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ 2) การเรียนการสอน 3) ความเป็นองค์กรวิชาชีพต้นแบบและความชำนาญเชิงวิชาชีพ 4) แนวคิดและกระบวนการจัดการเทคโนโลยี 5) การวัดผลและการประเมินผล 6) สังคม จรรยาบรรณ และกฎหมาย

มลิวัดย์ ธรรมแสง (2558) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ผู้นำทางดิจิทัล 2) การบริหารจัดการเทคโนโลยีในโรงเรียน 3) วัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 4) ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5) การบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา 6) การ

ประเมินและการนิเทศด้วยเทคโนโลยี 7) สังคม จริยธรรม และกฎหมายสำหรับพลเมืองยุคดิจิทัล 8) ความเป็นมืออาชีพ

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (School Management in Digital Era) และสรุปว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลควรมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

- 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี ต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับทิศทางที่ต้องการไปและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา
- 2) การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึง Hardware, Software, และเครือข่ายไร้สาย ต้องให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง
- 3) สร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การบริหารงาน และการเข้าถึงแหล่งข้อมูลออนไลน์
- 4) การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร ให้ความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องแก่ครูและบุคลากร
- 5) การเป็นตัวอย่างที่ดี ผู้บริหารต้องสามารถใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
- 6) การสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีในการสร้างนวัตกรรมใหม่ในการจัดการเรียนการสอน
- 7) การติดตามและให้คำปรึกษา จัดให้มีระบบติดตามและให้คำปรึกษาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อควมมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบาย

ชูชาติ พุทธลา และกนกอร สมปราชญ์ (2561) ได้ศึกษาทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางดิจิทัล และสรุปว่าองค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำดิจิทัลมี 10 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างเครือข่ายทางเทคโนโลยี 2) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมใหม่เพื่อการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี 3) การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี 4) ความสามารถในการใช้เครื่องมือทางดิจิทัล 5) การสร้างแบรนด์ (ตราสินค้า) 6) การวางแผนงานแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน 7) การพัฒนาวิชาชีพ 8) การสำรวจและการคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการและทันสมัย 9) การปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎความปลอดภัยของข้อมูลทางดิจิทัลและ 10) การวัดและประเมินผล

ปรกรณ์ ศรีสกุล (2561) ได้เสนอองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ดังนี้

1) Data - Driven การใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญในยุคดิจิทัล ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลมากมาย เช่น ข้อมูลการจัดส่ง, ประสิทธิภาพการสั่งซื้อออนไลน์, และความพึงพอใจของลูกค้า ผู้นำในยุคนี้ต้องมีความสามารถในการนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร

2) Vision วิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัลคือการมองเห็นโอกาสและความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ผู้นำที่แข็งแกร่งมักมีมุมมองใหม่ๆ และสามารถนำความคิดสร้างสรรค์มาสร้างการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมได้

3) Experimental ความสามารถในการทดลองและยอมรับความล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของนวัตกรรม ธุรกิจในปัจจุบันต้องขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ผู้นำต้องสร้างแรงบันดาลใจให้พนักงานตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ และเข้าใจว่าความล้มเหลวในการทดลองมีผลโดยตรงต่อการพัฒนานวัตกรรมขององค์กร

4) Talent Management การจัดการและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้ตรงตามความต้องการขององค์กรในขณะนั้น ตัวอย่างเช่น หากองค์กรประสงค์ที่จะสร้าง S-Curve ใหม่ จะต้องมีบุคลากรที่มีทักษะในการเป็นผู้ประกอบการและนักประดิษฐ์

5) Network & Collaborative Environment รูปแบบองค์กรที่มีลำดับชั้นมากเกินไป อาจลดประสิทธิภาพการทำงานและความคิดสร้างสรรค์ในยุคดิจิทัล องค์กรที่มีการจัดการแบบไม่ซับซ้อนมากนัก จะช่วยให้ผู้นำตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

กนกอร สมปราชญ์ (2562) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลที่มีผลต่อการสร้างแบรนด์ของโรงเรียน และพบว่า องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำดิจิทัลมีดังนี้

1) วิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล ความสามารถในการมองการณ์ไกลและกำหนดทิศทางดิจิทัลขององค์กร

2) การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรและผู้บริหาร การเพิ่มพูนทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล

3) สมรรถนะและความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหาร ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการ

4) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนา

5) จริยธรรมองค์การและสังคมดิจิทัล การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีและการมีความรับผิดชอบต่อสังคมดิจิทัล

สุชนา โกมลวนิช (2563) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และพบว่า มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1) การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication) มีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Communication) การประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อดิจิทัล (Public Relations Using digital Media) และการสร้างเครือข่ายผ่านสื่อดิจิทัล (Creating A Network Through Digital Media)

2) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) มีตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การกำหนดนโยบายดิจิทัลร่วมกัน (Set Digital Policies Together) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินงาน (Use of Digital Technology in Operations) และการใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และมีจรรยาบรรณ (The Use of Digital Media Creative and Ethic)

3) การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) มีตัวชี้วัด 5 ตัว ได้แก่ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Teaching and Learning Digital Design) การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ดิจิทัล (Innovation) การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ (Creating an Atmosphere That is Conducive to Learning) การแบ่งปันข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (Sharing Information Via Digital Technology) และการสร้างสื่อดิจิทัลเพื่อบูรณาการการเรียนรู้ (Creating Digital Media to Integrate Learning)

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล มีความหมายถึงพฤติกรรมของบุคคลที่ใช้พลังและอิทธิพลของตนเพื่อกระตุ้นและชี้นำตนเองและผู้อื่นในองค์กรให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยง และสร้างนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างโอกาสและความสำเร็จต่อการเปลี่ยนแปลงการทำงานในยุคดิจิทัล

2.5 แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล

2.5.1 คุณลักษณะภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล

มณีนรุตม์ สุดเต้ (2563) ได้ทำการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล และสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมี 4 ด้านหลัก ดังนี้

1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ

1.1) การวางแผนและแนวทางการปฏิบัติงาน สถานศึกษาต้องวางแผนการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในอนาคต

1.2) การสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารต้องสามารถนำการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี โดยการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์และความคิดเกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยี เพื่อยกระดับความเป็นเลิศและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

1.3) การพัฒนาความเป็นมืออาชีพ ผู้บริหารควรมุ่งมั่นในการค้นหาวิธีการปรับปรุงสถานศึกษาและพัฒนาความเป็นมืออาชีพของตนเองและบุคลากร โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานและการสอน เพิ่มโอกาสในการปรับปรุงวิธีการทำงานและวัฒนธรรมของสถานศึกษา

2) ด้านการบริหารจัดการ

2.1) การจัดการการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ในการจัดการและสามารถใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2) การให้ข้อมูลในเวลาจริง ผู้บริหารสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ครูและนักเรียนผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลาย และสามารถประชาสัมพันธ์หรือรายงานการดำเนินงานต่างๆ ได้

2.3) การตอบสนองความต้องการ ผู้บริหารต้องตอบสนองความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องในยุคดิจิทัลได้อย่างรวดเร็ว

2.4) การประชาสัมพันธ์เชิงบวก ผู้บริหารควรกำหนดรูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงบวก โดยใช้เครื่องมือสื่อสารสังคมออนไลน์ และสร้างช่องทางให้ครูและนักเรียนได้มีโอกาสแบ่งปันเรื่องราวเชิงบวกเกี่ยวกับสถานศึกษา

2.5) การจัดการฐานข้อมูล สถานศึกษาควรมีการใช้ระบบฐานข้อมูลที่รองรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อการบริหารและจัดการความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศวิชาการ

3.1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยเทคโนโลยี

3.2) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การสร้างนวัตกรรมและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ โดยการเสริมสร้างศักยภาพของครูในการใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล

3.3) การหาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4) ด้านการนิเทศ

4.1) การให้คำชี้แนะและพัฒนา ผู้บริหารต้องมีความมั่นใจว่าครูและบุคลากรพร้อมที่จะเรียนรู้ และการนิเทศการสอนเป็นกระบวนการที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

4.2) การใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศ การส่งเสริมความเป็นผู้นำดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้แหล่งข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ที่หลากหลายและการพัฒนาความเป็นครูและผู้บริหารมืออาชีพ

4.4) การสะท้อนชีวิตจริง การจัดการศึกษาให้สะท้อนถึงชีวิตจริงและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวันและในโลกอนาคต

2.5.2 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล

ศิริพงษ์ กลั่นไพบูลย์ (2564) ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

1) การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ผู้นำต้องสามารถสร้างภาพอนาคตขององค์กรหรือหน่วยงาน พร้อมทั้งเรียนรู้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการเรียนรู้ และแผนกลยุทธ์ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างรอบด้าน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริหารองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ การประสานงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและช่องทางต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทางวิชาการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ โดยการจัดรูปแบบการจัดการให้เป็นกลไกขับเคลื่อนร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายและแผนงาน

3) การพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าบุคลากร การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร และครูให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ การเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะการทำงานที่ไม่จำกัดและความมุ่งมั่นในวิชาชีพ

4) การบริหารด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมต่อความต้องการของผู้เรียนยุคดิจิทัล การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการประเมินผลหลักสูตร โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการ

5) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ทักษะในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ การใช้แพลตฟอร์มและเครื่องมือทางดิจิทัล รวมทั้งมีกลยุทธ์การตัดสินใจแบบดิจิทัล เพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัลในองค์กร

6) วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล การสร้างอัตลักษณ์ขององค์กรและเป็นแบบอย่างที่ดี โดยการใช้ทักษะความเป็นผู้นำดิจิทัลในการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานของบุคลากร เพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการใช้เทคโนโลยีอย่างทั่วถึง

7) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ การสร้างการวิจัยเพื่อพัฒนา โดยบุคลากรในสถานศึกษากำหนดเป้าหมายร่วมกัน ใช้กระบวนการที่สร้างสรรค์และมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อมุ่งสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8) ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การใช้ทักษะการสื่อสาร การโน้มน้าว และการช่วยเหลือในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารกับบุคลากร เพื่อกระตุ้นการตัดสินใจร่วมกันในงานวิชาการ และการใช้วิธีการสื่อสารหรือรูปแบบที่หลากหลาย

9) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การพัฒนาหรือการจัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

10) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การสร้างสรรค์ทางวิชาการ การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้กลยุทธ์ดิจิทัลในการบูรณาการกระบวนการและเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในสถานศึกษา

พจนานันท์ นฤฤทธิ์มนตรี และคณะ (2565) ได้สังเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลและภาวะผู้นำทางวิชาการ และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลออกเป็น 14 ด้าน ดังนี้

1) การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ผู้นำต้องสามารถสร้างภาพอนาคตขององค์กรหรือหน่วยงาน พร้อมทั้งเรียนรู้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการเรียนรู้ และแผนกลยุทธ์ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ผ่านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างรอบด้าน พร้อมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญสูงสุดกับงานวิชาการ

2) การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ การประสานงานผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและช่องทางต่างๆ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทางวิชาการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการจัดรูปแบบการจัดการให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเชื่อมโยงกิจกรรมร่วมกัน

3) การพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร การส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ มีความสามารถทางวิชาการ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ และมีทักษะการปฏิบัติงานที่ไม่จำกัด

4) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนยุคดิจิทัล การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการ

5) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ การใช้แพลตฟอร์มและเครื่องมือทางดิจิทัล รวมทั้งมีกลยุทธ์การตัดสินใจแบบดิจิทัล เพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัลในองค์กร

6) วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล การสร้างอัตลักษณ์ขององค์กรและเป็นแบบอย่างที่ดี โดยการใช้ทักษะความเป็นผู้นำดิจิทัลในการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานของบุคลากร เพื่อสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นการใช้เทคโนโลยีอย่างทั่วถึง

7) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ การสร้างการวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนางาน โดยกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ใช้กระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8) ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การใช้ทักษะการสื่อสาร การโน้มน้าว และการช่วยเหลือในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารกับบุคลากร เพื่อกระตุ้นการตัดสินใจร่วมกันในงานวิชาการ และการใช้รูปแบบและวิธีการสื่อสารที่หลากหลาย

9) การพัฒนาและจัดทำสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

10) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การสร้างสรรค์ทางวิชาการ การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร

11) การนิเทศติดตามและสะท้อนผลการเรียนรู้ การนิเทศการเรียนการสอนของครูผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พร้อมการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ในทุกระยะการเรียนรู้

12) การสร้างแรงบันดาลใจเป็นองค์กรดิจิทัล ผู้นำต้องเป็นตัวอย่างที่ดี กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรใช้สื่อเทคโนโลยีทันสมัยในการเรียนการสอนและการทำงาน

13) การเป็นผู้นำแบบจิตวิญญาน ผู้นำต้องเป็นตัวอย่างในการพัฒนาและนำนวัตกรรมวิชาชีพครูด้วยจิตวิญญานที่มุ่งเน้นผลประโยชน์ของศิษย์

14) การสร้างฐานคุณภาพการศึกษาสู่ความยั่งยืน การพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณภาพชีวิตของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

วสิรัตน์ มั่งรวยกลาง และวิรัช พชร วงศ์วัฒน์เกษม (2563) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลและภาวะผู้นำทางวิชาการ และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1) การมีวิสัยทัศน์ ความสามารถในการมองภาพรวมและการวางแผนอนาคตที่สอดคล้องกับยุคดิจิทัล รวมถึงการคาดการณ์เหตุการณ์และการวางนโยบายเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล การส่งเสริมและสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ดีในองค์กร

3) การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ การแสดงทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ พร้อมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับยุคดิจิทัล

4) การเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ความสามารถในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ตอบสนองต่อสถานการณ์และความต้องการในยุคดิจิทัล

5) การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ความสามารถในการใช้งานและการมีส่วนร่วมในโลกดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ

กัญญากัก จุฑพลกุล และทัศนะ ศรีปัดดา (2565) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การสื่อสารดิจิทัล ความสามารถในการใช้ช่องทางการสื่อสารดิจิทัลเพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การรู้ดิจิทัล ความสามารถในการเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการและพัฒนาศึกษาตามความต้องการในยุคดิจิทัล
- 3) การสร้างนวัตกรรมดิจิทัล ความสามารถในการนำเสนอและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาการศึกษา

อัญสิขะ แสนภูมิ (2565) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค 4.0 ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ด้านวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการวางแผนอนาคตของสถานศึกษาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยเน้นงานด้านวิชาการเป็นหลัก
- 2) ด้านการพัฒนางานด้านวิชาการสอดคล้องกับยุค 4.0 หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้และทักษะมาใช้ในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกระบวนการด้านวิชาการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่แตกต่าง
- 3) ด้านการบริหารหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวและจัดการหลักสูตรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร
- 4) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการคิดริเริ่มและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ช่วยบริหารจัดการการเรียนการสอนและการพัฒนาด้านวิชาการ
- 5) ด้านการติดต่อสื่อสารและใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการจัดการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศในการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลแล้วนำมาวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลซึ่งจากแนวคิดของนักวิชาการนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ และสรุปได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล

องค์ประกอบ	มณีรัตน์ สุดเต้, 2563	วลีรัตน์ มุ่งรวยกลาง, 2563	ศิริพงษ์ กลิ่นไพนุลย์, 2564	กัญญากัด จุฑาพลกุล, 2565	พนธกานต์ นฤทธิมนตรี และคณะ, 2565	อัญลีษา แสนภูมิ, 2565	Santos, 2023	Orfanidou, 2023	ความถี่สะสม
การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล		✓	✓	✓	✓	✓			5
การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ			✓		✓				2
การพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าบุคลากร			✓		✓				2
การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี	✓		✓		✓	✓			4
การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล		✓	✓		✓		✓		4
การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์			✓		✓				2
ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ			✓	✓	✓	✓	✓		5
การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้	✓		✓		✓				3
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ			✓		✓	✓			3

ตารางที่ 2.1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล (ต่อ)

องค์ประกอบ	มลิรัตน์ สุดเต้, 2563	วลีรัตน์ มุ่งรวยกลาง, 2563	ศิริพงษ์ กลั่นไพญญ์, 2564	กัญญากัฏ จุฑาพลกุล, 2565	พนธกานต์ นฤทธิมนตรี และคณะ, 2565	อัญลีชา แสนภูมิ, 2565	Santos, 2023	Orfanidou, 2023	ความถี่สะสม
การนิเทศติดตามและสะท้อนผลการเรียนรู้	✓				✓				2
การสร้างแรงบันดาลใจเป็นองค์กรดิจิทัล					✓				1
การเป็นผู้นำแบบจิตวิญญาณ					✓				1
การสร้างฐานคุณภาพการศึกษาสู่ความยั่งยืน					✓				1
การวางแผนงานวิชาการ	✓								1
การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ		✓					✓		2
การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ		✓							1
การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล		✓							1
การรู้ดิจิทัล				✓				✓	2

ที่มา: สรุปโดยผู้วิจัย

จากตารางที่ 2.1 ผู้วิจัยเลือกใช้องค์ประกอบตามการพิจารณาความถี่ของตัวแปร ที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป ทำให้ได้ 6 ตัวแปร จึงสามารถสังเคราะห์ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 4) ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และ 6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล หมายถึง การที่ผู้นำองค์กรสามารถสร้างภาพในอนาคตขององค์กรหรือหน่วยงาน เรียนรู้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการเรียนรู้ และแผนกลยุทธ์นำมาใช้บริหารองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอย่างรอบด้าน ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยให้ความสำคัญสูงสุดกับงานวิชาการ

2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี หมายถึง กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนยุคดิจิทัล สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการประเมินผลหลักสูตร เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการ

3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล หมายถึง การสร้างอัตลักษณ์ขององค์กรและเป็นแบบอย่างที่ดี โดยใช้ทักษะความเป็นผู้นำดิจิทัลเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานของบุคลากร สามารถสร้างวัฒนธรรมการทำงาน วัฒนธรรมการเรียนรู้และบรรยากาศสถานศึกษาให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างทั่วถึง เพื่อพัฒนางานและพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีคุณภาพทางวิชาการ ปรับทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคดิจิทัล

4) ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ทักษะการสื่อสาร การโน้มน้าว การจูงใจให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารกับบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อกระตุ้นการตัดสินใจร่วมกันในงานวิชาการ และใช้การสื่อสารด้วยรูปแบบ วิธีการที่หลากหลายและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารกับองค์กรภายในและระหว่างองค์กร เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิชาการ

5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนา หรือการจัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ หมายถึง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ ความคิดเชิงกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การใช้กลยุทธ์ดิจิทัลในการบูรณาการกระบวนการและเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลใหม่ เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในสถานศึกษา

2.6 มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและระบบการศึกษาโดยรวม ดังนั้น การมีมาตรฐานที่ชัดเจนในการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา ในประเทศไทย การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอยู่ภายใต้ข้อบังคับของคุรุสภา ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการกำกับดูแลและพัฒนาวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพครู

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 (ราชกิจจานุเบกษา, 2546) กล่าวถึงการจัดตั้งสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือเรียกว่า คุรุสภา ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาต กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา, 2556) ได้กล่าวว่า มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานดังนี้

1) การปฏิบัติหน้าที่ครู

- 1.1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- 1.2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
- 1.3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล
- 1.4) สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม
- 1.5) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2) การจัดการเรียนรู้

2.1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้

2.2) บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม

2.3) ช่วยเหลือ ดูแล และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

2.4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

2.5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ

3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

3.1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3.2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน

3.3) ศึกษาเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐาน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

3.4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนจึงเป็นกรอบแนวทางที่ช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตนเองและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาในภาพรวม

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

บุญพา พรหมณะ (2559) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 ซึ่งพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 นั้นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมาคือ การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียน การจัดสิ่งจูงใจ การส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การประสานงานการใช้หลักสูตร การสื่อสารเป้าหมาย การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การควบคุมเวลาในการสอน การพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู 2) ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตามประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาของจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน การดำเนินการด้านประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เกตุสุดา กิ่งการจร (2560) ได้วิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดสระบุรี พบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการนิเทศและการประเมินผลการสอน นอกจากนี้ ผลเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามขนาดโรงเรียนยัง

พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนและการบริหารจัดการเวลาในการสอน ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสกสันต์ รอดข้อย และพรเทพ ฐิ์แผน (2560) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในพื้นที่เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิตาพร ดันเจริญรัตน์ (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ การจัดหาสิ่งสนับสนุนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร และการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ การจัดหาสิ่งจูงใจให้กับครูและการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ การนิเทศและการประเมินผลการสอน การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน การดูแลและเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด การคุ้มครองเวลาในการสอน และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การบริหารห้องเรียน การพัฒนาวิชาชีพความร่วมมือ การคิดเชิงวิพากษ์ทักษะทางเทคโนโลยี การทำให้บทเรียนมีความสอดคล้องกับชีวิตจริง และความเป็นสากล และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน

มณีนรัตน์ สุดเต้ (2563) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล ได้แก่ ด้านการวางแผน

งานวิชาการ ผู้บริหารควรสำรวจและสอบถามความต้องการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู โดยเน้นการชี้ให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีและส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรสร้างระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการจัดเก็บข้อมูลให้มีความถูกต้อง ทันสมัยและมีช่องทางเข้าถึงอย่างหลากหลาย ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารควรวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคก่อนที่จะกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ตามสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้ออำนวย สนับสนุนเรื่องของเทคโนโลยี ด้านการนิเทศ ผู้บริหารควรสังเกตการสอนของครูในรูปแบบที่หลากหลาย และจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับจุดเด่นของการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

สมพร ทรงจอหอ, ชีระ รัชเจริญ, และจิรนาถ ภูริเสวตกำจร (2563) ได้ทำการศึกษาลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ระดับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการสร้างแรงบันดาลใจผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบ ระดับความเห็นภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวมและรายด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลมีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ศุภัญญา ปัญญานนท์ (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านน้ำผึ้ง (มรุสิทธิ์ประชาสรรค์) จังหวัดศรีสะเกษ ในพื้นที่เขต 1 พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับมากไปน้อยจากค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน และด้านการอบรมเลี้ยงดู นอกจากนี้ยังพบว่าเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและ อาชีพ พบว่า โดยรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์ (2564) ได้ทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบได้ว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล องค์ประกอบที่ 2 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล และองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล และผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ามีเหมาะสม ส่วนผลการประเมินความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

เอกรัตน์ เชื้อวังคำ และวัลลภา อารีรัตน์ (2564) ได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีในพื้นที่เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพลเมืองดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล 2) ความเชี่ยวชาญทางด้านดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการเทคโนโลยี และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และ 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว คือ การสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์ และการสร้างวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและนวัตกรรม

มูฮำหมัดรุชตัน ลือบาเกตุติง และนิรันดร์ จุลทรัพย์ (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดตรังและกระบี่ พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรังและกระบี่ ตามความคิดเห็นครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับดี โดย 3 ลำดับแรกที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูงสุด ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ความรู้ดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ส่วนการสื่อสารดิจิทัลเป็นลำดับที่น้อยที่สุด และผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามวุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษาไม่พบความแตกต่าง แต่เมื่อจำแนกตามอายุพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับข้อเสนอแนะ คือ ควรส่งเสริมให้ครูใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาครูให้สามารถปรับตัวและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูรุ่นเก่ากับครูรุ่นใหม่ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งส่งเสริมให้ครูเตรียมความพร้อมทั้งในด้านการ

ผลิตและการพัฒนาเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงในโลกดิจิทัล

จุฑามาศ กมล และสุภาวดี ลาภเจริญ (2565) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสทศวิทยาเขตปทุมธานีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ทั้งนี้ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันพบว่ามีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้าน โดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมดิจิทัลที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่าง

รุจาภรณ์ ลักษณะดี (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 จังหวัดชลบุรี ในพื้นที่เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ และ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และยังพบว่าข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้าน และนอกจากนี้ยังพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันก็ไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

พนิดา คุณพล (2565) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในพื้นที่เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการกระตุ้นทางปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุด นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานวิชาการของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบอีกว่าด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลของภาวะผู้นำ สามารถทำนายประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูได้ร้อยละ 27.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

กัญจนพร ศรีมงคล (2565) ได้วิจัยเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง ในพื้นที่เขต 1 พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ยังพบว่า การบริหารสถานศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนและการบริหารสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ในขณะเดียวกันยังพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Umutt et al. (2017) ได้ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบภาวะผู้นำแบบเปิดทางด้านเทคโนโลยีในการบริหารจัดการการศึกษา ซึ่งการศึกษาค้นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบเปิด การเป็นพลเมืองดิจิทัล การยอมรับเทคโนโลยี และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี ผลการวิจัย พบว่า การยอมรับ เทคโนโลยีและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีนั้น มีอิทธิพลทางบวก ต่อการเป็นพลเมืองดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีและความเป็นพลเมืองดิจิทัล มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการเป็นผู้นำแบบเปิด

Thannimalai and Raman (2018) ได้ศึกษาภาวะผู้นำ เชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการบูรณาการเทคโนโลยีในห้องเรียนของครูในศตวรรษที่ 21 โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัย นำมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารของ NETS-A จำนวน 5 ด้าน เพื่อวัด ระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี ได้แก่ ภาวะผู้นำที่มุ่งเน้นวิสัยทัศน์ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ความเป็นเลิศในวิชาชีพ การปรับปรุงที่มีระเบียบและเป็นระบบ และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผลวิจัย พบว่า

ระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีตามมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาของ NETS-A จำนวน 5 ด้าน ซึ่งอยู่ในระดับสูงทุกด้าน พร้อมทั้งยังพบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ที่สำคัญกับการบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนของครูอีกด้วย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานีจำนวน 85 โรงเรียน ที่ทำงาน ณ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2,476 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี, 2566)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 332 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามอำเภอ และวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี จำนวน 85 โรงเรียน ออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563)

ขั้นที่ 3 คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละอำเภอที่ตั้งโรงเรียน ดังนี้

อำเภอเมืองปทุมธานี $(332/2,476) \times 509 = 68.25$	หรือ	68	คน
อำเภอสามโคก $(332/2,476) \times 22 = 2.95$	หรือ	3	คน
อำเภอลาดหลุมแก้ว $(332/2,476) \times 77 = 10.32$	หรือ	10	คน
อำเภอคลองหลวง $(332/2,476) \times 401 = 53.77$	หรือ	54	คน
อำเภอธัญบุรี $(332/2,476) \times 760 = 101.91$	หรือ	102	คน
อำเภอลำลูกกา $(332/2,476) \times 690 = 92.52$	หรือ	93	คน
อำเภอหนองเสือ $(332/2,476) \times 17 = 2.28$	หรือ	2	คน
รวม		332	คน

รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองปทุมธานี	22	509	68
สามโคก	1	22	3
ลาดหลุมแก้ว	3	77	10
คลองหลวง	13	401	54
ธัญบุรี	22	760	102

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ลำลูกกา	22	690	93
หนองเสือ	2	17	2
รวม	85	2,476	332

ที่มา: ข้อมูลระบบสารสนเทศโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ศึกษาจังหวัดปทุมธานี ข้อมูลวันที่ 10 มิถุนายน 2566

ขั้นที่ 4 ในแต่ละอำเภอใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีการจับสลากตามสัดส่วนที่กำหนดได้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.2.1 การสร้างเครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอนตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต

3) นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน และ ประสบการณ์ทำงานในโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ใน 6 ด้าน คือ (1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล (2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี (3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล (4) ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และ (6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert ที่แสดงถึงระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร ซึ่งผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน 1 – 5 มีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตามข้อความนั้นมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตามข้อความนั้นมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตามข้อความนั้นปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตามข้อความนั้นน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตามข้อความนั้นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert ที่แสดงถึงระดับการปฏิบัติงานของครู ซึ่งผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน 1 – 5 มีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง ครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามข้อความนั้นมากที่สุด

4 หมายถึง ครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานวิชาการตามข้อความนั้นมาก

3 หมายถึง ครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานวิชาการตามข้อความนั้นปานกลาง

2 หมายถึง ครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานวิชาการตามข้อความนั้นน้อย

1 หมายถึง ครุมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานวิชาการตามข้อความนั้น
น้อยที่สุด

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
เบื้องต้นด้านการใช้ภาษาและเนื้อหา

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอ
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความ
เหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้สื่อความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา
เอกจำนวน 1 คน

5.2) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และสำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน

5.3) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ จำนวน 1
คน

ทั้งนี้ การประเมินความเที่ยงตรงในเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1	ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้อง
ให้คะแนน 0	ถ้าผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้อง
ให้คะแนน -1	ถ้าผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้อง

จากนั้นนำค่าคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินในแต่ละข้อคำถามมารวมกันเพื่อหาค่าดัชนี
ความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตรของ
Rovinelli and Hambleton (1977, pp. 49 – 60 อ้างถึงใน สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2554, น. 269) ซึ่งมี
สูตรคำนวณ ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n} \quad (3-1)$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง ปรากฏว่าข้อคำถามเกือบทุกข้อมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีข้อคำถามเพียงข้อเดียวที่มีค่า IOC = 0.33 ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดออก ดังนั้นแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้มีความเหมาะสมและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

3.2.2 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out)

3.2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.984 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงนำไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยได้

3.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแล้วไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ขอนหนังสือถึงศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี และผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากวิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

3.3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลพร้อมแบบสอบถาม ส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย

3.3.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ทั้งรูปแบบเอกสารและแบบออนไลน์ด้วยการใช้ Google form โดยในรูปแบบเอกสารครั้งแรกได้แบบสอบถามกลับจำนวน 57 คิดเป็นร้อยละ 17.17 ครั้งที่สองได้แบบสอบถามกลับจำนวน 23 คิดเป็นร้อยละ 6.93 เมื่อรวมกับรูปแบบออนไลน์ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 332 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) จากนั้นนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3.4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดความห่างของค่าเฉลี่ยแต่ละช่วงชั้นให้เท่า ๆ กัน ด้วยสูตรคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น (สมชาย วรกิจเกษมสกุล, 2554) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned} \quad (3-2)$$

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละช่วงชั้น กำหนดดังนี้

4.21-5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับมาก

2.61-3.40 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับปาน

กลาง

1.81-2.60 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับน้อย

1.00-1.80 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับน้อย

ที่สุด

3.4.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยจากการตอบแบบสอบถาม เปรียบเทียบตามเกณฑ์เพื่อแปลผลทั้งโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

- 4.21-5.00 หมายถึง ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการทำงานในระดับมากที่สุด
 3.41-4.20 หมายถึง ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการทำงานในระดับมาก
 2.61-3.40 หมายถึง ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการทำงานในระดับปานกลาง
 1.81-2.60 หมายถึง ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการทำงานในระดับน้อย
 1.00-1.80 หมายถึง ครูผู้สอนมีพฤติกรรมการทำงานในระดับน้อยที่สุด

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ใน 6 ด้าน และการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี 3 ด้าน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน และ ประสบการณ์ทำงานในโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี จากการรับรู้ของครู ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี 3) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล 4) ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และ 6) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ

โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตามข้อความนั้นมากที่สุด
 4 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตามข้อความนั้นมาก
 3 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตามข้อความนั้นปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตาม
ข้อความนั้นน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีการแสดงออกตาม
ข้อความนั้นน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณา โดยมีการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอัตราภาคส่วน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned} \quad (3-3)$$

4.21-5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับมาก

2.61-3.40 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับปาน

กลาง

1.81-2.60 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับน้อย

1.00-1.80 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลในระดับน้อย

ที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี
ใน 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
และชุมชน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ
Likert ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามข้อความนั้นมากที่สุด

4 หมายถึง ครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานวิชาการตามข้อความนั้นมาก

3 หมายถึง ครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานวิชาการตามข้อความนั้นปานกลาง

2 หมายถึง ครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานวิชาการตามข้อความนั้นน้อย

1 หมายถึง ครูมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานวิชาการตามข้อความนั้นน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมาพิจารณา โดยมี การคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned} \quad (3-4)$$

4.21-5.00 หมายถึง ครุมีพฤติกรรมการทำงานในระดับมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง ครุมีพฤติกรรมการทำงานในระดับมาก

2.61-3.40 หมายถึง ครุมีพฤติกรรมการทำงานในระดับปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง ครุมีพฤติกรรมการทำงานในระดับน้อย

1.00-1.80 หมายถึง ครุมีพฤติกรรมการทำงานในระดับน้อยที่สุด

3.4.4 ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทาง วิชาการในยุค ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัด ปทุมธานี ด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

เกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู หรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ซึ่งมีค่า +1 ถึง -1 กำหนด เกณฑ์การแปลความหมายไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550)

ค่า r อยู่ระหว่าง 0.81 – 1.00 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่า r อยู่ระหว่าง 0.61 – 0.80 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ค่า r อยู่ระหว่าง 0.41 – 0.60 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่า r อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.41 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันในระดับ ค่อนข้างต่ำ

ค่า r อยู่ระหว่าง 0.00 – 0.20 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่า 0 ถือว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน

หากค่า r มีค่าเป็นบวก (+) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวก เนื่องจากคะแนน 2 ชุด มีการแปรผันร่วมกันในทิศทางเดียวกัน

หากค่า r มีค่าเป็นลบ (-) หมายถึง ตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางลบ เนื่องจากคะแนน 2 ชุด มีการแปรผันร่วมกันในทิศทางตรงกันข้าม

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3.5.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
X	แทน	ภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
X_1	แทน	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล
X_2	แทน	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี
X_3	แทน	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
X_4	แทน	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
X_5	แทน	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้

X_6 แทน ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารด้านความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ

Y แทน ภาพรวมของการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

Y_1 แทน การปฏิบัติงานของครูผู้สอนด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู

Y_2 แทน การปฏิบัติงานของครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้

Y_3 แทน การปฏิบัติงานของครูผู้สอนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและ

ชุมชน

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ที่
ทำงาน ณ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 332 คน โดยกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งคืนจำนวน
332 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 35 ปี
จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 28 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4
ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 79.5 มีประสบการณ์ทำงานในโรงเรียน 6 – 10 ปี
จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	101	30.4
2. หญิง	231	69.6
รวม	332	100.0
อายุ		
1. น้อยกว่า 30 ปี	74	22.3
2. 30 – 35 ปี	93	28.0
3. 36 – 40 ปี	68	20.5
4. 41 – 45 ปี	58	17.5
5. 46 – 50 ปี	36	10.8

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. 51- 55 ปี	2	0.6
7. มากกว่า 55 ปี	1	0.3
รวม	332	100.0
ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	247	74.4
2. ปริญญาโท	83	25.0
3. ปริญญาเอก	2	0.6
รวม	332	100.0
ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน		
1. ครู	264	79.5
2. หัวหน้าวิชาการ	25	7.5
3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	43	13.0
รวม	332	100.0
ประสบการณ์ทำงานในโรงเรียน		
1. น้อยกว่า 5 ปี	96	28.9
2. 6 – 10 ปี	112	33.7
3. 11 – 15 ปี	56	16.9
4. 16 – 20 ปี	46	13.9
5. 21 – 25 ปี	20	6.0
6. 26 – 30 ปี	1	0.3
7. มากกว่า 30 ปี	1	0.3
รวม	332	100.0

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ดังแสดงใน ตารางที่ 4.2 – 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัด
ปทุมธานี ในภาพรวมและรายด้าน

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล	4.14	0.62	มาก	6
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี	4.21	0.57	มากที่สุด	4
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล	4.25	0.62	มากที่สุด	2
ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ	4.28	0.62	มากที่สุด	1
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้	4.22	0.60	มากที่สุด	3
ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้าง นวัตกรรมด้านวิชาการ	4.16	0.70	มาก	5
รวม	4.21	0.57	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.57) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. =
0.62) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.60) และด้านการบริหารหลักสูตร
และการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.57) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้าง
นวัตกรรมด้านวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.70) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์
ด้านดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 4.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล จำแนกตามรายชื่อ

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ความสามารถในการบอกถึงภาพอนาคตของโรงเรียน ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างชัดเจน	4.16	0.64	มาก	2
2. มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน	4.10	0.77	มาก	4
3. การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ	4.16	0.74	มาก	2
4. การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน มีความชัดเจนท้าทาย เป็นไปได้ และมุ่งสู่อนาคต	4.15	0.70	มาก	3
5. การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน นำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ทางวิชาการของโรงเรียน	4.19	0.73	มาก	1
6. มีความสามารถในการสื่อสารวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนให้แก่บุคลากรภายในและภายนอกได้อย่างชัดเจน	4.08	0.83	มาก	5
รวม	4.14	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.14, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ทางวิชาการของโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.73) รองลงมาซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ความสามารถในการบอกถึงภาพอนาคตของโรงเรียน ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.64) และ การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.74) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสื่อสารวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนให้แก่บุคลากรภายในและภายนอกได้อย่างชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.83)

ตารางที่ 4.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี จำแนกตามรายชื่อ

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีความเป็นผู้นำการออกแบบและจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน	4.17	0.76	มาก	3
2. มีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรแก่ครูได้อย่างชัดเจน	4.17	0.74	มาก	3
3. หลักสูตรของโรงเรียนสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล	4.26	0.64	มากที่สุด	2
4. มีนโยบายให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน	4.35	0.58	มากที่สุด	1
5. มีการนิเทศการสอนเพื่อเป็นพี่เลี้ยงการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.14	0.72	มาก	4
6. มีความสามารถในการส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	4.26	0.71	มากที่สุด	2
7. มีความเป็นผู้นำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน	4.08	0.74	มาก	5
รวม	4.21	0.57	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีนโยบายให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ หลักสูตรของโรงเรียนสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล และ มีความสามารถในการส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.64 และ S.D. = 0.71 ตามลำดับ) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความเป็นผู้นำ

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 4.5 ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล จำแนกตามรายชื่อ

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. การเป็นแบบอย่างการนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน และการบริหารจัดการโรงเรียน	4.26	0.63	มากที่สุด	2
2. มีความสามารถในการสร้างค่านิยม วิถีชีวิตใหม่เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.29	0.66	มากที่สุด	1
3. มีทักษะด้านจิตวิทยาในการกระตุ้นบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.22	0.71	มากที่สุด	5
4. มีทักษะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ในองค์กร	4.22	0.75	มากที่สุด	5
5. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีความเป็นประชาธิปไตยและเรียนรู้ร่วมกัน	4.24	0.70	มากที่สุด	4
6. มีการปรับวิธีการเรียนรู้ใหม่ในองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย	4.29	0.70	มากที่สุด	1
7. มีการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียนเพื่อให้บุคลากรก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล	4.25	0.73	มากที่สุด	3
รวม	4.25	0.62	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความสามารถในการสร้างค่านิยม วิถีชีวิตใหม่เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา และ มีการปรับวิธีการเรียนรู้ใหม่ในองค์กร โดยใช้เทคโนโลยีที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุก

ฝ่าย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.66 และ S.D. = 0.70 ตามลำดับ) รองลงมาคือ การเป็นแบบอย่างการนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน และการบริหารจัดการโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.63) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีทักษะด้านจิตวิทยาในการกระตุ้นบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และมีทักษะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ในองค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.71 และ S.D. = 0.75 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.6 ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จำแนกตามรายชื่อ

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ และหลากหลายช่องทางในการสื่อสารกับบุคลากรของโรงเรียน	4.28	0.67	มากที่สุด	3
2. มีทักษะการพูดโน้มน้าว ชักจูง สร้างแรงบันดาลใจ แก่บุคลากรในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย	4.31	0.71	มากที่สุด	2
3. มีความสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน	4.23	0.71	มากที่สุด	5
4. มีความสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ และหลากหลายช่องทางในการสื่อสารกับบุคคล หรือองค์กรภายนอก	4.22	0.77	มากที่สุด	6
5. มีการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร	4.25	0.70	มากที่สุด	4
6. มีการสื่อสารกับบุคลากรของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.64	มากที่สุด	1
รวม	4.28	0.62	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการสื่อสาร

กับบุคลากรของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ มีทักษะการพูดโน้มน้าว ชักจูง สร้างแรงบันดาลใจ แก่บุคลากรในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.71) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ และหลากหลายช่องทางในการสื่อสารกับบุคคล หรือองค์กรภายนอก ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.77)

ตารางที่ 4.7 ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ จำแนกตามรายชื่อ

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	4.33	0.64	มากที่สุด	1
2. การจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ Wifi หรือ Internet ไว้ให้ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ	4.27	0.66	มากที่สุด	2
3. การพัฒนาหรือจัดหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศในห้องสมุดโรงเรียน ให้เป็นห้องสมุดดิจิทัล	4.05	0.78	มาก	6
4. สนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่นักเรียน	4.26	0.68	มากที่สุด	3
5. มีการส่งเสริมให้มีการใช้แพลตฟอร์ม (Platform) แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.16	0.77	มาก	5
6. มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ของตน และเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน	4.22	0.66	มากที่สุด	4
รวม	4.22	0.60	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการ

ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ การจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ Wifi หรือ Internet ไว้ให้ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพัฒนาหรือจัดหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศในห้องสมุดโรงเรียน ให้เป็นห้องสมุดดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = 0.78)

ตารางที่ 4.8 ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ จำแนกตามรายชื่อ

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ	4.22	0.74	มากที่สุด	2
2. เป็นผู้นำการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.23	0.68	มากที่สุด	1
3. มีความสามารถให้คำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการใหม่ๆ	4.05	0.84	มาก	6
4. มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การทำงานล่วงหน้าไว้อย่างชัดเจน	4.16	0.81	มาก	4
5. มีความยืดหยุ่น พลิกแพลง สามารถแก้ไขปัญหาภายใต้สถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ	4.17	0.76	มาก	3
6. มีความกล้าที่จะคิดนอกกรอบ ความคล่องในการคิดแนวคิดสร้างและใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีบนฐานการวิจัย	4.10	0.85	มาก	5
รวม	4.16	0.70	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้นำการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.68) รองลงมาคือ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.74) ส่วนข้อที่

มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความสามารถให้คำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ ใหม่ ๆ ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = 0.84)

4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงในตารางที่ 4.9 – 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน (n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู	4.63	0.42	มากที่สุด	1
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.34	0.64	มากที่สุด	2
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน	4.33	0.62	มากที่สุด	3
รวม	4.43	0.51	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.42) รองลงมาคือการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.64) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 4.10 การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู (n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู	4.59	0.49	มากที่สุด	3
2. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.71	0.46	มากที่สุด	1
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล	4.64	0.48	มากที่สุด	2

ตารางที่ 4.10 การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู
(ต่อ)

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
4. สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรมในโลกยุคดิจิทัล	4.56	0.63	มากที่สุด	4
5. พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล	4.64	0.58	มากที่สุด	2
รวม	4.63	0.42	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.56 – 4.71 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = 0.46) รองลงมาซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.48) และ การพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรมในโลกยุคดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.56, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 4.11 การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการจัดการเรียนรู้
จำแนกตามรายข้อ

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโลกยุคดิจิทัล	4.26	0.76	มากที่สุด	4
2. บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผน และจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรในโลกยุคดิจิทัล	4.41	0.67	มากที่สุด	3

ตารางที่ 4.11 การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการจัดการเรียนรู้
จำแนกตามรายชื่อ (ต่อ)

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
3. ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.48	0.65	มากที่สุด	1
4. จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน	4.46	0.64	มากที่สุด	2
5. วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.17	0.82	มาก	6
6. ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ (PLC)	4.24	0.77	มากที่สุด	5
รวม	4.34	0.64	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.65) รองลงมาคือ ท่านจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.64) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.82)

ตารางที่ 4.12 การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านความสัมพันธ์กับ
ผู้ปกครองและชุมชน

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	4.37	0.63	มากที่สุด	2

ตารางที่ 4.12 การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านความสัมพันธ์กับ
ผู้ปกครองและชุมชน (ต่อ)

(n = 332)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน	4.41	0.62	มากที่สุด	1
3. ศึกษาเข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐาน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม	4.25	0.76	มากที่สุด	4
4. ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.30	0.74	มากที่สุด	3
รวม	4.33	0.62	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.62) ลำดับรองลงมาคือ ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.63) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ท่านศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐาน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.76)

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ดังในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

(n = 332)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y
X ₁	1.000										
X ₂	.823**	1.000									
X ₃	.726**	.870**	1.000								
X ₄	.719**	.837**	.914**	1.000							
X ₅	.666**	.756**	.815**	.840**	1.000						
X ₆	.721**	.829**	.850**	.861**	.823**	1.000					
X	.848**	.930**	.943**	.943**	.893**	.931**	1.000				
Y ₁	.427**	.545**	.601**	.580**	.610**	.596**	.613**	1.000			
Y ₂	.553**	.677**	.704**	.677**	.660**	.723**	.729**	.737**	1.000		
Y ₃	.511**	.607**	.642**	.674**	.600**	.673**	.677**	.698**	.812**	1.000	
Y	.551**	.673**	.715**	.711**	.682**	.733**	.742**	.861**	.942**	.929**	1.000

หมายเหตุ ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า

1) ภาพรวมภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r = .742, p \leq .01$)

2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครู (Y) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง ระหว่าง .551 - .733 ($r = .551 - .733, p \leq .01$) ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ (X₆) ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .733, p \leq .01$) รองลงมาคือด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล (X₃) ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .715, p \leq .01$) ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (X₄) ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .711, p \leq .01$) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ (X₅) ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .682, p \leq .01$) ด้านบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี

(X_2) ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .673, p \leq .01$) และด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล (X_1) ความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .551, p \leq .01$)

3) ความสัมพันธ์ที่มีค่าสูงสุดพบว่าระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ (X_6) กับ การปฏิบัติงานของครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ (Y_2) โดยมีค่าสหสัมพันธ์ $r = .723$ ที่ระดับนัยสำคัญ .01

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี 2) ศึกษาผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2566 จำนวน 332 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 53 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.984 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย และมีข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ 3 ประการตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 332 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุระหว่าง 30 – 35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียนเป็นครู และมีประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี

5.1.1 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี และระดับมาก มี 2 ด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ตามลำดับ

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารมีการสื่อสารกับบุคลากรของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารมีทักษะการพูดโน้มน้าว ชักจูง สร้างแรงบันดาลใจ แก่บุคลากรในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย และ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ และหลากหลายช่องทางในการสื่อสารกับบุคลากรของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในรูปแบบที่แตกต่าง และหลากหลายช่องทางในการสื่อสารกับบุคคล หรือองค์กรภายนอก

2) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างค่านิยม วิถีชีวิตใหม่ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา ผู้บริหารปรับวิธีการเรียนรู้ใหม่ในองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ผู้บริหารเป็นแบบอย่างการนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน และการบริหารจัดการ โรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การมีทักษะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ในองค์กร

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ Wifi หรือ Internet ไว้ให้ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ และ ผู้บริหารสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้นักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารพัฒนาหรือจัดหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศในห้องสมุดโรงเรียน ให้เป็นห้องสมุดดิจิทัล

4) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มีนโยบายให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน หลักสูตรของโรงเรียนสอดคล้องกับบริบทของ

โรงเรียน และความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล และ มีการส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความเป็นผู้นำ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน

5) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความเป็นผู้นำ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ และ มีความยืดหยุ่น พลิกแพลง สามารถแก้ไขปัญหาภายใต้สถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความสามารถให้คำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการใหม่ ๆ

6) ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ทางวิชาการของโรงเรียน รองลงมา คือ มีความสามารถบอกถึงภาพอนาคตของโรงเรียน ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างชัดเจน และ การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความสามารถในการสื่อสารวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนให้แก่บุคลากรภายในและภายนอกได้อย่างชัดเจน

5.1.2 ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนตามลำดับ

1) การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รองลงมาคือ การส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล และ การพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรมในโลกยุคดิจิทัล

2) การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ดูแล ช่วยเหลือ

และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ รองลงมาคือ จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน และ บูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกรในโลกยุคดิจิทัล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

3) การปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน รองลงมาคือ ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ และ ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐาน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

5.1.3 ภาพรวมภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r = .742, p \leq .01$)

พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูมากที่สุดคือด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .733, p \leq .01$) รองลงมาคือด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .715, p \leq .01$) ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .711, p \leq .01$) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .682, p \leq .01$) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง และลำดับสุดท้ายคือด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r = .551, p \leq .01$) ตามลำดับ

5.2 การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการอภิปรายเป็น 3 ประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู

5.2.1 จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจสืบเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัล และตระหนักถึงบทบาทสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมและพัฒนาด้านวิชาการภายในโรงเรียน ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่อาจส่งผลให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำในระดับสูงนั้นอาจเกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริหารมีการพัฒนาความรู้และทักษะด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนิรัตน์ สุดเต้ (2563) ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ โดยเน้นการสำรวจความต้องการด้านเทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บและเข้าถึงข้อมูลได้อย่างถูกต้องและทันสมัย รวมถึงการสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านการร่วมมือกับชุมชน ในทำนองเดียวกัน งานวิจัยของ จุฑามาศ กมล และสุภาวดี ลาภเจริญ (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสททวิทยาเขตปทุมธานีเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี พบว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารดิจิทัล การรู้ดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล การศึกษาดังกล่าวยังพบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำดิจิทัลในระดับที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำที่มีทักษะด้านดิจิทัลสามารถปรับการบริหารงานให้เหมาะสมกับครูที่มีความแตกต่างหลากหลายได้ ทั้งนี้ การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ซึ่งตรงกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่เน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาด้านวิชาการและการบริหารจัดการ นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของวลีรัตน์ มุ่งรวกกลาง (2563) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็น

เห็นว่าผู้นำที่มีความเข้าใจและนำแนวคิดการใช้เทคโนโลยีมาปรับใช้ในการบริหารงานสามารถตอบสนองความต้องการของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากผลที่ได้จากการศึกษานี้ทำให้เห็นว่าครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี รับรู้ได้ว่าผู้บริหารของโรงเรียนตนเองนั้นได้ให้ความสำคัญและมีการนำแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมาปรับใช้ในการบริหารงาน การอภิปรายรายด้าน มีดังนี้

1) ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสื่อสารกับบุคลากรของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ อาจเป็นผลมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารได้อย่างต่อเนื่องและชัดเจนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในโรงเรียน ซึ่งการสื่อสารที่เป็นประจักษ์มีส่วนช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกันในเรื่องนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ ปรีชาวงษ์ (2562) ได้ชี้ให้เห็นว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงานในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะการสร้างช่องทางการสื่อสารที่ทันสมัยและเข้าถึงได้ง่าย เช่น การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการแจ้งข่าวสารและนัดหมายประชุม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑามาศ กมล และสุภาวดี ลาภเจริญ (2565) ที่พบว่า ผู้บริหารที่มีทักษะในการสื่อสารดิจิทัลที่ดีจะสามารถสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนกับบุคลากรในโรงเรียนได้ ทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การสื่อสารอย่างสม่ำเสมอยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนางานด้านวิชาการและการบริหารงานโดยรวม

2) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความสามารถในการสร้างค่านิยม วิถีชีวิตใหม่เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจมาจากการที่ผู้บริหารมีการพัฒนาความเข้าใจและทักษะด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างค่านิยมใหม่และวิถีชีวิตใหม่ในบริบทของการเรียนรู้ดิจิทัลช่วยให้โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านวิชาการที่ดีขึ้น โดยการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัย เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ มลฤดี เฟื่องสง่า (2566) พบว่าผู้บริหารที่สามารถสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้โรงเรียนมีการพัฒนาวิชาการที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสอนและการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและครู นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ วชิรวิทย์ สุราสา (2565) ยังระบุว่าผู้บริหารที่มี

ความสามารถในการสร้างวิถีชีวิตใหม่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีในสถานศึกษา สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรในการปรับตัวและพัฒนาในด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างค่านิยมและวิถีชีวิตใหม่เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านวิชาการ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมีความสำเร็จและตอบ โจทย์ความต้องการของโรงเรียนในยุคปัจจุบัน

3) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เหตุผลที่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม อาจเกิดจากการที่ผู้บริหารมีการรับรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ผู้บริหารที่มีความสามารถในการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถสร้างพื้นที่ที่ช่วยสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน รวมถึงการจัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อให้นักเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนชกานต์ นฤทธิมนตรี (2565) พบว่าการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร โดยเฉพาะการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในทุกด้านของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว นอกจากนี้ งานวิจัยของ ศักดิ์เลิศ ประกอบผล (2565) ยังชี้ให้เห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ดิจิทัล เช่น การจัดพื้นที่ที่มีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวก การใช้ซอฟต์แวร์และเครื่องมือการเรียนรู้ที่ทันสมัย เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการพัฒนาทางวิชาการของนักเรียน ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและมีบทบาทในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับความต้องการและการเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีนโยบายให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน เนื่องมาจากผู้บริหารตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ในการใช้เทคโนโลยีมักจะมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การจัดเตรียมเครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่ทันสมัย รวมถึงการอบรมและพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีให้กับครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตาพร ตันเจริญรัตน์ (2563) พบว่าผู้บริหารที่มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ได้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากการ

ใช้เทคโนโลยีช่วยให้การเรียนการสอนมีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีการมีส่วนร่วมของนักเรียนมากขึ้น และทำให้การเรียนรู้มีความมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้งานวิจัยของ รุจาภรณ์ ลักษณะดี (2565) ยังระบุว่า การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสามารถเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัลให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา การมีนโยบายที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ครูสามารถปรับใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคปัจจุบัน

5) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นผู้นำ การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความสามารถของผู้บริหารในการมองเห็นโอกาสและความสำคัญของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มสามารถพัฒนานวัตกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการและความท้าทายในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสรรค์นวัตกรรมผ่านเทคโนโลยีช่วยให้กระบวนการบริหารจัดการและการเรียนการสอนมีความทันสมัยและสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการเรียนรู้ได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ พัทธราภรณ์ ดวงชื่น (2566) พบว่าผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมักจะสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดการในระดับสูง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการและทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ งานวิจัยของ มลฤดี เฟื่องสง่า (2566) ยังชี้ให้เห็นว่าการสร้างนวัตกรรมการบริหารที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถช่วยเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการและส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อนักเรียนและครู การที่ผู้บริหารเป็นผู้นำในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาวิชาการและการบริหารมีความทันสมัยและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงความรู้และความเข้าใจของครูผู้สอนในด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการศึกษา

6) ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ทางวิชาการของโรงเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมองเห็นว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรทางวิชาการ วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลที่ชัดเจนช่วยให้โรงเรียนสามารถ

วางแผนกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีวิสัยทัศน์ที่ดีช่วยให้สามารถกำหนดเป้าหมายและแผนการที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาเทคโนโลยีและวิธีการสอนที่ตอบสนองต่ยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thannimalai (2018) พบว่าการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการวางแผนกลยุทธ์ทางวิชาการและการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน โดยการใช้เทคโนโลยีช่วยในการประเมินผลและปรับปรุงกลยุทธ์การเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้งานวิจัยของ มุอำหมัฒรุชฌัน ลือบาเกตุติง (2565) ยังชี้ให้เห็นว่าการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลช่วยในการสร้างกรอบการทำงานที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทางวิชาการ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำหนดและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงการปรับปรุงกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ดังนั้นการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลที่ชัดเจนจะสามารถนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและแผนกลยุทธ์ทางวิชาการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนให้มีความทันสมัยและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู อยู่ในข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 อีกทั้งเป็นแนวทางที่ทางโรงเรียนใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากความชัดเจนในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีการกำหนดทิศทางและแนวทางในการบริหารงานที่ชัดเจน มุ่งเน้นให้ครูปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างเคร่งครัด การใช้มาตรฐานวิชาชีพเป็นแนวทางในการประเมินผลการปฏิบัติงานช่วยให้มีการติดตามและปรับปรุงการทำงานของครูอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูมีแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กันตพัฒน์ ลัทธพิพัฒน์ (2565) ที่วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจของครูกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ภายใต้เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่กำหนด และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ เปสากิ (2564) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งบ่งบอกถึงปัจจัยที่

สำคัญในการส่งเสริมให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด การที่ผลการวิจัยในโรงเรียนเอกชนจังหวัดปทุมธานีแสดงถึงระดับการปฏิบัติงานที่สูงเช่นเดียวกันกับการศึกษาที่กล่าวถึงนั้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการใช้มาตรฐานวิชาชีพเป็นกรอบในการประเมินผลและพัฒนาการทำงานของครู ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการตามมาตรฐานวิชาชีพมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ครู โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสำเร็จในด้านการปฏิบัติหน้าที่ครูที่มีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและมีคุณธรรม จริยธรรมสูงอาจเป็นผลมาจากการเน้นย้ำในด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและคุณลักษณะส่วนบุคคลของครู ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ครูที่มีคุณธรรมและจริยธรรมสูงจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ซึ่งส่งผลให้บรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมคุณค่าในด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ การที่ครูมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและมีความรับผิดชอบต่อสังคม แสดงถึงความตั้งใจในการทำหน้าที่อย่างเต็มที่และสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในบทบาทของตนในสังคม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉราพร ฉากกรบุรี (2564) ซึ่งศึกษาผลกระทบของการมีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานของครู พบว่า การมีคุณธรรมและจริยธรรมสูงมีผลโดยตรงต่อการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้มีคุณธรรมเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระใบฎีกาเอกมล กิตติภทฺโท (บุญเกิดรอด) (2564) ที่ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษาเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า ครูที่มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีจะสามารถสร้าง confianza ในนักเรียนได้มากขึ้น และช่วยในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะทางสังคมของนักเรียน ดังนั้นการที่ครูมีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและมีคุณธรรม จริยธรรมสูงนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดความเชื่อถือนับถือและเคารพในตัวครูจากนักเรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนแบบรายบุคคลในยุคที่ต้องการความเป็นเฉพาะตัวและการดูแลที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแต่ละคน หนึ่งในเหตุผลที่สำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพแบบรายบุคคลนี้ เป็นวิธีการที่ตอบสนองต่อแนวโน้มของการศึกษาสมัยใหม่ที่เน้น

ความเฉพาะเจาะจงและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การที่ครูสามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ แสดงถึงการที่ครูมีการติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการดูแลและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตาพร ดันเจริญรัตน์ (2563) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบรายบุคคลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นรายบุคคลช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการที่ครูมีการติดตามผลและรายงานพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้สามารถปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนได้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคลช่วยส่งเสริมความเข้าใจที่ลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาที่เรียน และทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจมากขึ้นในการพัฒนาทักษะตามศักยภาพของตนเอง การจัดการเรียนรู้แบบนี้ยังช่วยสร้างบรรยากาศที่นักเรียนรู้สึกได้รับการสนับสนุนและเข้าใจจากครู

3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในยุคปัจจุบัน โรงเรียนจำเป็นต้องมีความร่วมมือที่ใกล้ชิดกับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนพัฒนาผู้เรียน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเหล่านี้มีบทบาทในการขับเคลื่อนการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและการพัฒนาที่มีความยั่งยืน ซึ่งการสนับสนุนดังกล่าวไม่ได้จำกัดเฉพาะด้านการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนาพฤติกรรม คุณธรรม และทักษะชีวิตของผู้เรียน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบททางสังคมของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ปัญญานนท์ (2564) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านน้ำผึ้ง (มรุสิทธิ์ประชาสรรค์) จังหวัดศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนจึงเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน ทั้งด้านกิจกรรมและการสื่อสารระหว่างครูกับชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือในการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ งานวิจัยของ กัญจนพร ศรีมงคล (2565) ยังชี้ให้เห็นว่าการมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนช่วยให้โรงเรียนสามารถรับทรัพยากรและการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งทำให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ความร่วมมือนี้ยังส่งผลต่อการเสริมสร้างทักษะทางสังคมและการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ผู้เรียน

กล่าวได้ว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเป็นปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาที่เน้นการ

มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม

5.2.3 จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r = .742, p \leq .01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย คือภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูงระหว่าง .551 - .733 ($r = .551 - .733, p \leq .01$) โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดคือด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ด้านทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี และด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนสามารถรับรู้ได้ถึงการบริหารจัดการและการแสดงออกของผู้บริหารเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จึงส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และผลจากการตอบแบบสอบถามส่วนมากครูผู้สอนมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปโดยประมาณร้อยละ 71 ทำให้ครูมีความรู้และประสบการณ์สามารถใช้เทคนิคในการจัดการเรียนการสอนได้ดี อีกทั้งอายุของครูเอกชนประมาณร้อยละ 88 ที่มีอายุในช่วงน้อยกว่า 30 ปี - 45 ปี ซึ่งนับเป็นช่วงอายุที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้เทคโนโลยีการสอนที่ทันสมัยได้ดี สามารถเลือกหรือพัฒนาสื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้บริหารมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้คุณครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้คุณครูในการจัดการเรียนการสอน และนอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถรับข้อเสนอแนะมาพัฒนาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิผลต่อการทำงานของครู ซึ่งมีสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาภัทร คำชม (2565) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาจังหวัดอุดรธานี เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของครูกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้จากผลการวิจัยยังพบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ กับ การปฏิบัติงานของครูด้านการจัดการเรียนรู้ ($r = .723, p \leq .01$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ จะส่งผลให้ครูสามารถพัฒนาแนว

ทางการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารที่มีแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มักจะสนับสนุนให้ครูทดลองใช้วิธีการสอนใหม่ๆ ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน และบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูมีแรงจูงใจในการพัฒนาการสอน และสามารถเลือกใช้หรือ ออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วรวรรณ อินทร์ชู (2565) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำจิตวิสัยของผู้บริหารสถานศึกษา กับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ความสามารถของผู้บริหารในการขับเคลื่อน นวัตกรรมทางการศึกษามีผลต่อการใช้เทคโนโลยีของครูในการจัดการเรียนรู้ เช่นเดียวกับงานวิจัย ของ มนัสพงษ์ เก่งฉลาด (2566) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับ สมรรถนะของครูในระดับสูง ซึ่งหมายความว่า หากผู้บริหารมีความสามารถในการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ครูย่อมได้รับอิทธิพลและพัฒนาศักยภาพในการ จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลได้ดียิ่งขึ้น

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร โดยเฉพาะด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมด้านวิชาการ มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ของครู ดังนั้น การส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สนับสนุน การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา และผลักดันให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จะช่วยให้เกิดการจัดการ เรียนรู้ที่มีคุณภาพ และตอบโจทย์การศึกษาที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัลต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยมีสาระสำคัญ 2 ข้อ คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัย นี้ไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัล โดยเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้มี

ส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล และสื่อสารให้ครูและบุคลากรภายนอกได้รับทราบ วิสัยทัศน์ของโรงเรียนอย่างทั่วถึง

2) จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า การปฏิบัติงานของครูในด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารอาจเพิ่มการส่งเสริมให้ครูมีกิจกรรมที่ทำร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนมากขึ้น เช่น การร่วมมือกับผู้ปกครองพัฒนาและแก้ปัญหา ผู้เรียน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน หรือเพิ่มการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) จากผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง ยกเว้นด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล เป็นด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ตลอดจนสื่อสารวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนให้ครูทุกคนรับทราบ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครู เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่สามารถทำนายประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

2) ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของครู เพื่อให้ผู้บริหารนำผลไปปรับปรุงพัฒนาการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราชญ์. (2560). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การศึกษา
ทฤษฎีฐานราก. *วิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 12(34), 51-66.
- กนกอร สมปราชญ์. (2562). *ภาวะผู้นำ: แนวคิด ทฤษฎีและการพัฒนา*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กมล ภู่งประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เมธิทิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: บริษัท
สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552ก). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: ชุมชน สหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552ข). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3)*.
กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา.
- กวี วงศ์พุด. (2535). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: พิเชษฐ สตูดิโอ.
- กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). *การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 (Master's
thesis)*. สืบค้นจาก <https://etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-443-file01-2022-10-21-12-55-22.pdf>
- กัญญ์ณพัชร เพิ่มพูน, ประภาศ ปานเจียง, และยรรยง คชรัตน์. (2560). สมรรถนะการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยภาคใต้. ใน *การประชุม
หาญวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9* (น. 415-430). สงขลา: มหาวิทยาลัย
หาดใหญ่.
- กัญญาภัค จุฑาพลกุล, และทัศนะ ศรีปัดดา. (2565). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. *Journal of Roi Kaensarn
Academi*, 7(10), 271-284.

บรรณานุกรม (ต่อ)

กัลยา ดิงศักดิ์. (2557). ความท้าทาย ณ ขอบแดนใหม่แห่งการเรียนรู้: การศึกษาระบบ 4.0.

กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

กาญจน์วิรัช ชูกำลัง, และสาธิต ทรัพย์รวงทอง. (2558). แนวทางการพัฒนาครูด้านวิชาการใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 (Master's thesis).

สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).

กิดานันท์ มลิทอง. (2540). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.

กิติมา ปรีดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรพัฒนา.

เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี (Master's thesis). สืบค้นจาก

<http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/3305>

ขวัญจิตต์ เนียมเกตุ. (2552). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุด
ในประเทศไทย (ThaiLIS).

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2560). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา.

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

จิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. อุบลราชธานี:

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

จิตติมา วรรณศรี. (2553). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร, 12(1), 35-48.

จิตติมา วรรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิษณุโลก: รัตน

สุวรรณการพิมพ์.

จุฑามาศ กมล, และสุภาวดี ลาภเจริญ. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนใน

สังกัดสหวิทยาเขตปทุมธานีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. *Journal of*

Roi Kaensarn Academi, 7(8), 388-403.

จิราภรณ์ ประชุมแดง. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการส่งเสริมนิสัยรัก

การอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

กาญจนบุรี เขต 3. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(11), 13-28.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชวลิตรักษ์ รัตวิภัทรกุล. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับ
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารราชพฤกษ์, 14(3), 49-64.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2549). ภาวะผู้นำองค์กรยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. (2551). คู่มือสู่องค์กรแห่งความสำเร็จ. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา. ปัตตานี: ฝ่าย
เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี.
- ชูชาติ พุทธลา. (2561). องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางดิจิทัลสำหรับบริหารโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู (Master's thesis). สืบค้น
จาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- จิตาพร ต้นเจริญรัตน์. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 (Master's thesis).
สืบค้นจาก <http://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/25064>
- ณฐกร สร้อยทอง. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับความพึง
พอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้านการสอนของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่าย
ห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา จังหวัด
ปทุมธานี. (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย
(ThaiLIS).
- ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ. (2565). ผู้นำในยุค Digital Economy. สืบค้นจาก https://dst.co.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1300&catid=29&Itemid=180&lang=en
- ถาวร เสี่ยงเอียด. (2550). ภาวะผู้นำทางวิชาการ. กรุงเทพฯ: โอเคเอ็นเอสไตร์.
- ทิสนา แคมมณี. (2559). หลักการและแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนร่วมสมัย. ใน ทิสนา
แคมมณี (บ.ก.), ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทีดีอาร์ไอ. (2556). โมเดลใหม่ในการพัฒนา: ผู้การเติบโตอย่างมีคุณภาพโดยการเพิ่มผลผลิต. สืบค้นจาก <https://tdri.or.th/2013/12/ye2013>
- ธเนศ ขำเกิด. (2541). การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารวิชาการ, 1(2), 31.
- ธานินทร์ ศิลปะจารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ : เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎีวิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.
- น้ำฝน รักษากลาง. (2553). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- บุญทัน ดอกไธสง. (2535). การจัดการองค์การ. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปกรณ์ ศรีสกุล. (2561). ภาวะผู้นำในโลกดิจิทัล. สืบค้นจาก <https://today.line.me/th/pc/article/Leadership+in+Digital+Era>
- ปราณูชลี สุดตา. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พนธกานต์ นฤฤทธิ์มนตรี, อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์, และกุหลาบ ปุริสาร. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุคดิจิทัล. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 12(4), 174-185.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พินดา คุณพล. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มจร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาภูมิราชวิทยาลัย, 10(1), 25-39.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรารณณ์ จันทพล. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี (Master's thesis). สืบค้นจาก
โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- พัชรารณณ์ ดวงชื่น. (2566). ผู้บริหารกับบทบาทใหม่ในการบริหารการศึกษาในโลกอนาคต.
Education Journal Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, 6(1), 191-
202.
- ไพเราะ พัดตาสังห์. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริม
การวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอ่างทอง (Master's thesis). สืบค้นจาก [http://etheses.aru.ac.th/
thesisdetail.php?id=308](http://etheses.aru.ac.th/thesisdetail.php?id=308)
- มลิวัดย์ ธรรมแสง. (2558). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษาเฉพาะความพิการ. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,
11(2), 10-11.
- มณีนันท์ สุดเต๊ะ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2.
วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 7(8), 344-362.
- มฤดี เฟื่องสง่า. (2566). การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์
ศรีนครินทรวิโรฒ, 24(2), 162-175.
- มูฮัมหมัดรุสตัน ลือบาคะลูติง, และนิรันดร์ จุลทรัพย์. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่าง ทั่วประเทศ. ใน การประชุม
มหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 13 (น.1935-1946). สงขลา: มหาวิทยาลัย
หาดใหญ่.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รัตนกร พรหมวังษา. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2546). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. เล่มที่ 120 ตอนที่ 52 ก หน้า 1 ประกาศใช้ 11 มิถุนายน 2546.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. เล่มที่ 130 ตอนพิเศษ 130 ง หน้า 65 ประกาศใช้ 19 กันยายน 2556.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. เล่มที่ 136 ตอนพิเศษ 68 ง หน้า 18 ประกาศใช้ 13 กุมภาพันธ์ 2562.
- รุ่ง ลอยเลิศ. (2542). การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2555). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 7). สงขลา: นาสิลป์โฆษณา.
- รุจาภรณ์ ลักษณะดี. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 (Master's thesis). สืบค้นจาก https://mis.krirk.ac.th/librarytext/ED/2565/F_Rujaporn_Laksanadee.pdf
- เรมวอล นันท์ศุภวัฒน์. (2541). ภาวะผู้นำทางการพยาบาลในองค์กร. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.
- วชิรวิทย์ สุราสา. (2565). ผู้บริหารที่นำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ บนวิถีแห่งความเปลี่ยนแปลง. วารสารมติเชษฐาราม วัดจอมมณี, 5(2), 186-201.
- วลีรัตน์ มุ่งรยกลาง. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. ใน การประชุมวิชาการ The 7th National Conference Nakhonratchasima College (น.354-631). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.
- วิญญู จุลวรรณ. (2547). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี (Master's thesis). สืบค้นจาก <http://etheses.aru.ac.th/thesisdetail.php?id=84>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วีระชาติ วิลาศรี. (2550). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2* (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- วีระศักดิ์ วงศ์อินทร. (2557). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด* (Master's thesis). สืบค้นจาก <https://etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/allfile-250-file01-2018-08-02-14-02-50.pdf>
- ศักดิ์เศรษฐ์ ประกอบผล. (2565). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในวิถีความปกติใหม่. *ครุศาสตร์สาร*, 16(1), 53-66.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์, และดารณี คำจันทน์. (2545). *ชุดพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน : สอนเด็กให้คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: เสริมสิน พรเพรส ชิสเท็ม.
- ศิริพงษ์ กลั่นไพฑูรย์. (2564). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (Doctoral dissertation). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 16(1), 353-360.
- สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2554). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุตรธานี: อักษรศิลป์การพิมพ์.
- สมพร ทรงจอหอ, ชีระ รุญเจริญ, และจิรนาถ ภูริเสวตกำจร. (2563). การศึกษาลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน *การประชุมวิชาการ The 7th National Conference Nakhonratchasima College* (น.711-720). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.
- สมศักดิ์ จีวัฒนา. (2555). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (Doctoral dissertation). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- สมสะนิต วงคำจัน. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว* (Master's thesis). สืบค้นจาก โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สโรชิน สุวิสุทธิ. (2557). โอกาสและอุปสรรคของการศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2555 – 2564). *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 10(2), 104 – 112.
- สิร์รานิ วสุภัทร. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน* (Doctoral dissertation). สืบค้นจากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- สุกัณ เทียนทอง. (2546). การวิจัยในชั้นเรียนแบบหน้าเดียว. *วารสารวิชาการ*, 6(6), 29-30.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2566). *การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา ปัญญานนท์. (2564). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านน้ำผึ้ง (มอญี่ห่ประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. *คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ Education Journal*, 4(3), 81-93.
- สุชนา โกมลวานิช. (2563). องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21* (น.700-708). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเทพ ตระหง่าน. (2558). รูปแบบการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. ใน *การประชุมสัมมนาการบริหารการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 1* (น.1-17). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2544). *ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บัณฑิต.
- สุพชาติ ชุ่มชื่น. (2554). *ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี* (Master's thesis). สืบค้นจากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS).
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). *ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา*. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่ม 3. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการเขียนรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *สภาวะการศึกษาไทยปี 2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี. (2566). *รายงานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาจังหวัดปทุมธานี Education Information ปีการศึกษา 2566*. สืบค้นจาก <https://online.fliphtml5.com/jinpl/xyrz/#p=16>
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี. (2565). *รายงานผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-NET) บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย*. ปทุมธานี: กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- เสกสันต์ รอดย้อย, และพรเทพ ฐิ์แผน. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (Master's thesis)*. สืบค้นจาก http://etheses.aru.ac.th/PDF/1256011894_11.PDF
- องค์การ อินทรมพรรษ์. (2539). *การบริหารงานวิชาการ : การจัดการ โรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชวนทิพย์.
- อรพรรณ พรสีมา. (2546). *รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตัวอย่างประสบการณ์ ที่คัดสรรโรงเรียนในโครงการ โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : วิกิซีกอมมิวนิเคชั่น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อัจฉราพร ฉากครบุรี. (2564). คุณธรรมจริยธรรมในการเรียนการสอนทางการศึกษา. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(2), 87-105.
- อัญสิทา แสนภูมิ. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม* (Master's thesis). สืบค้นจาก https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2023020362421229204_fulltext.pdf
- อานนท์ คนขยัน, คมสันที่ ขจรปัญญาไพศาล, และศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน. (2558). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร. *วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์*, 2(1), 135-151.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.
- อาอิด๊ะ เจ๊ะแฉ. (2561). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี* (Master's thesis). สืบค้นจาก <https://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/11060>
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โครงการสานพลังประชารัฐ*. สืบค้นจาก <https://www.truelookpanya.com/education/content/52232>
- เอกรัตน์ เชื้อวังคำ, และวิมลภา อารีรัตน์. (2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4. ใน *การประชุมผลงานวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 22* (น.886-893). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Akcil, U., Aksal, F. A., Mukhametzyanova, F. S., & Gazi, Z. A. (2017). An examination of open and technology leadership in managerial practices of education system. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 13(1), 119-131.
- Assael, H. (1998). *Consumer behavior and marketing action* (6th ed.). Cincinnati, OH: South-Western Pub.
- Bloom, B. S. (1959). *Toxonomy of educational objectives handbook 1: Cognitive*. New York: David Mckay.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing* (3th ed.). New York: Harper and Row.
- Davis, G. A., & Thomas, M. A. (1989). *Effective Schools and Effective Teachers*. Boston: Allyn and Bacon.
- Duickert, J. (2016). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Fiedler, F.E., & Chemers, M.M. (1974). *Leadership and Effective Management*. Glenview: Scott, Foresman and company.
- Glickman, C. D. (2007). *Supervision of instruction: A developmental approach* (5th ed). Boston: Allyn and Bacon.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). *Assessing the Instructional Management Behavior of Principals*. Chicago: The University of Chicago.
- Hearsum, S. (2015). How to develop digital leadership capability. *Strategic HR Review*, 14(5), 208–210.
- Heck, R. H., & Hallinger, P. (2009). Assessing the contribution of distributed leadership to school improvement and growth in math achievement. *American Educational Research Journal*, 46, 626 - 658.
- Huse, E. R. (1978). *The logic of evaluation argument*. Los Angeles: UCLA Center for Study of Evaluation.
- Kaganer, E., Sieber, S., & Zamora, J. (2014). *The 5 keys to a Digital Mindset*. Retrieved from <http://www.forbes.com/sites/iese/2014/03/11/the-5-keys-to-a-digital-mindset/2/#47c6c5e94f5f>
- Kane, G. C. (2018). *Common traits of the best digital leaders*. Retrieved from <https://sloanreview.mit.edu/article/commontraits-of-the-best-digital-leaders>
- Katz, D., & Kahn, R. (1978). *The social psychology of organizations*. New York: Wiley.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lewin, K. (1945). The research center for group dynamics at Massachusetts Institute of Technology. *Sociometry*, 8(2), 126-136.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Likert, R. (1967). *The human organization: its management and values*. New York: McGraw-Hill.
- Mcewam, E. K. (1998). *Seven steps to effective instructional leadership*. California: Library of Congress.
- McFarland, D. E. (1979). *Management: Foundations and practices* (5th ed.). New York: Macmillan Publishing Inc.
- Ribble, M., Bailey, G., & Ross, T.W. (2004). Addressing Appropriate Technology Behavior. *Learning & Leading with Technology*, 32(1), 6-12.
- Seyfarth, J.T. (1999). *The Principal: New Leadership for New Challenges*. New Jersey: Prentice Hall.
- Stodd, J. (2014). *The Social Leadership Handbook*. United Kingdom: Sea Salt Publishing.
- Stogdill, R. M. (1950). Leadership, membership and organization. *Psychological bulletin*, 47(1), 1-14.
- Thannimalai, R., & Raman, A. (2018). Principals technology leadership and teachers technology integration in the 21st century classroom. *International Journal of Civil Engineering and Technology*, 9(2), 177-187.
- Wildy, H., & Dimmock, C. (1993). Instructional leadership in primary and secondary school. *Journal of Educational Administration*, 31(21), 43-61.
- Yuki, G. A. (1989). *Leadership in Organization*. New York: Prentice-Hall.
- Zhu, J. (2016). The plant cell. *Journal Description*, 18(9), 102-108.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

2. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา และระดับปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

3. ความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของท่านมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการบริหาร การศึกษาอย่างยิ่ง และจะไม่ส่งผลกระทบต่อหน้าที่และการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด เนื่องจาก ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวม ดังนั้น จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบ แบบสอบถามตามความเป็นจริง และ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวปวีณา สิริโชคธรรม

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ

มหาวิทยาลัยรังสิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องวงเล็บ () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

1.1 () ชาย

1.2 () หญิง

2. อายุ

2.1 () น้อยกว่า 30 ปี

2.2 () 30 – 35 ปี

2.3 () 36 – 40 ปี

2.4 () 41 – 45 ปี

2.5 () 46 – 50 ปี

2.6 () 51 – 55 ปี

2.7 () มากกว่า 55 ปี

3. ระดับการศึกษา

3.1 () ปริญญาตรี

3.2 () ปริญญาโท

3.3 () ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน

4.1 () ครู

4.2 () หัวหน้าวิชาการ

4.3 () หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

5. ประสบการณ์ทำงานในโรงเรียน

5.1 () น้อยกว่า 5 ปี

5.2 () 6 – 10 ปี

5.3 () 11 – 15 ปี

5.4 () 16 – 20 ปี

5.5 () 21 – 25 ปี

5.6 () 26 – 30 ปี

5.7 () มากกว่า 30 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการแสดงออกถึงภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร โรงเรียนของท่าน โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลมีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับการแสดงออก				
		5	4	3	2	1
การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล						
1	ผู้บริหารสามารถบอกถึงภาพอนาคตของโรงเรียน ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างชัดเจน					
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน					
3	การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ					
4	การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน มีความชัดเจนท้าทาย เป็นไปได้ และมุ่งสู่อนาคต					
5	วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน นำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ทางวิชาการของโรงเรียน					
6	ผู้บริหารสื่อสารวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียนให้แก่บุคลากรภายในและภายนอกได้อย่างชัดเจน					
การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี						
1	ผู้บริหารเป็นผู้นำการออกแบบและจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน					
2	ผู้บริหารให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรแก่ครูได้อย่างชัดเจน					

3	หลักสูตรของโรงเรียนสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล					
4	ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ักเรียน					
5	ผู้บริหารนิเทศการสอนเพื่อเป็นพี่เลี้ยงการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน					
7	ผู้บริหารเป็นผู้นำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน					
การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล						
1	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างการนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยี ดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน และการบริหารจัดการ โรงเรียน					
2	มีความสามารถในการสร้างค่านิยม วิถีชีวิตใหม่เพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารมีทักษะด้านจิตวิทยาในการกระตุ้นบุคลากรให้ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล					
4	ผู้บริหารมีทักษะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อ ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ในองค์กร					
5	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ความเป็น ประชาธิปไตยและเรียนรู้ร่วมกัน					
6	ผู้บริหารปรับวิธีการเรียนรู้ใหม่ในองค์กรโดยใช้ เทคโนโลยีที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย					
7	ผู้บริหารผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล					
ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ						
1	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ และ หลากหลายช่องทางในการสื่อสารกับบุคลากรของ โรงเรียน					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน	ระดับการแสดงผล				
		5	4	3	2	1
2	ผู้บริหารมีทักษะการพูดโน้มน้าว ชักจูง สร้างแรงบันดาลใจ แก่บุคลากรในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย					
3	ผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน					
4	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ และหลากหลายช่องทางในการสื่อสารกับบุคคล หรือองค์กรภายนอก					
5	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร					
6	ผู้บริหารมีการสื่อสารกับบุคลากรของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้						
1	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล					
2	ผู้บริหารจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ Wifi หรือ Internet ไว้ให้ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ					
3	ผู้บริหารพัฒนาหรือจัดหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ข้อมูลสารสนเทศในห้องสมุดโรงเรียน ให้เป็นห้องสมุดดิจิทัล					
4	ผู้บริหารสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้นักเรียน					
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการใช้แพลตฟอร์ม (Platform) แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย					
6	ผู้บริหารพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ของ					

	คน และเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน					
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ						
1	มีความเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ					
2	มีความเป็นผู้นำ การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารงาน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล					
3	มีความสามารถให้คำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับการสร้าง นวัตกรรมด้านวิชาการใหม่ ๆ					
4	ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การทำงาน ล่วงหน้าไว้อย่างชัดเจน					
5	มีความยืดหยุ่น พลิกแพลง สามารถแก้ไขปัญหาภายใต้ สถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ					
6	มีความกล้าที่จะคิดนอกกรอบ ความคล่องในการคิด แนวคิดสร้างและใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีบนฐานการวิจัย					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติงานของท่าน โดยกำหนดค่าน้ำหนัก
คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครู	ระดับการปฏิบัติงาน				
		5	4	3	2	1
การปฏิบัติหน้าที่ครู						
1	ท่านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู					
2	ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง					
3	ท่านส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล					
4	ท่านสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรมในโลกยุคดิจิทัล					
5	ท่านพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล					
ด้านการจัดการเรียนรู้						
1	ท่านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโลกยุคดิจิทัล					
2	ท่านบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรในโลกยุคดิจิทัล					
3	ท่านดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ					
4	ท่านจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน					
5	ท่านวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
6	ท่านปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ (PLC)					
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน						

1	ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์					
2	ท่านสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน					
3	ท่านศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ ร่วมกันบนพื้นฐาน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม					
4	ท่านส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ผลพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย (IOC)

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี
2. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ขอความกรุณาผู้ทรงคุณวุฒิหรือท่านผู้เชี่ยวชาญ ช่วยพิจารณาแบบสอบถามว่ามีความสอดคล้องกับตัวแปรของการวิจัยเรื่องนี้หรือไม่ ด้วยการให้คะแนนในแต่ละข้อคำถามในระบบ IOC
เกณฑ์การให้คะแนนในระบบ IOC
 - 1) ให้ 1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 2) ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
 - 3) ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นไม่สอดคล้องกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
4. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์ โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้นๆ

นางสาวปวีณา สิทธิโชคธรรม

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ
มหาวิทยาลัยรังสิต

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล						
1	ผู้บริหารสามารถบอกถึงภาพอนาคตของ โรงเรียน ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่าง ชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของ โรงเรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
3	การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ	1	1	1	1	ใช้ได้
4	การกำหนดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน มีความชัดเจนท้าทาย เป็นไปได้ และมุ่งสู่ อนาคต	1	1	1	1	ใช้ได้
5	วิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของโรงเรียน นำไปสู่ การกำหนดเป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ทาง วิชาการของโรงเรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสื่อสารวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของ โรงเรียนให้แก่บุคลากรภายในและภายนอก ได้อย่างชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี						
1	ผู้บริหารเป็นผู้นำการออกแบบและจัดทำ หลักสูตรของโรงเรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหาร จัดการหลักสูตรแก่ครูได้อย่างชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้

3	หลักสูตรของโรงเรียนสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารนิเทศการสอนเพื่อเป็นพี่เลี้ยงการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารเป็นผู้นำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน	0	1	1	0.67	ใช้ได้
การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล						
1	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างการนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน และการบริหารจัดการโรงเรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างค่านิยมวิถีชีวิตใหม่เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา	1	1	1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารมีทักษะด้านจิตวิทยาในการกระตุ้นบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีทักษะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ในองค์กร	1	1	1	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน มีความเป็นประชาธิปไตยและเรียนรู้ร่วมกัน	1	1	1	1	ใช้ได้

6	ผู้บริหารปรับวิธีการเรียนรู้ใหม่ในองค์กร โดยใช้เทคโนโลยีที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย	1	1	1	1	ใช้ได้
7	ผู้บริหารผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้
ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ						
1	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ และหลากหลายช่องทางในการสื่อสารกับบุคลากรของโรงเรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีทักษะการพูดโน้มน้าว ชักจูง สร้างแรงบันดาลใจ แก่บุคลากรในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย	1	1	1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน	1	1	1	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ และหลากหลายช่องทางในการสื่อสารกับบุคคล หรือองค์กรภายนอก	0	1	1	0.67	ใช้ได้
5	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์กร	0	1	1	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารมีการสื่อสารกับบุคลากรของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	ใช้ได้
การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้						
1	ผู้บริหารส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เหมาะกับการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้

2	ผู้บริหารจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เช่น คอมพิวเตอร์ Wifi หรือ Internet ไว้ให้ครูและนักเรียนอย่างเพียงพอ	1	1	1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารพัฒนาหรือจัดหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศในห้องสมุดโรงเรียน ให้เป็นห้องสมุดดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้นักเรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
5	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการใช้แพลตฟอร์ม (Platform) แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	1	1	1	1	ใช้ได้
6	ผู้บริหารพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ของตน และเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการ						
1	ผู้บริหารเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ	1	1	1	1	ใช้ได้
2	มีความเป็นผู้นำ การสร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำแก่ครู เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมด้านวิชาการใหม่ ๆ	1	1	1	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารมีความกระตือรือร้น ขอบคิดและทำสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ	0	1	0	0.33	ใช้ไม่ได้
5	ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทำงานล่วงหน้าไว้อย่างชัดเจน	0	1	1	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารมีความยืดหยุ่น พลิกแพลง สามารถแก้ปัญหาภายใต้สถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ	1	1	1	1	ใช้ได้

7	ผู้บริหารมีความกล้าที่จะคิดนอกกรอบ คล่องในการคิดแนวคิดสร้างและใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีบนฐานการวิจัย	1	1	1	1	ใช้ได้
---	--	---	---	---	---	--------

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

ข้อที่	การปฏิบัติงานของครู	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
การปฏิบัติหน้าที่ครู						
1	ท่านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ท่านประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง	1	1	1	1	ใช้ได้
3	ท่านส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับ ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล	1	1	1	1	ใช้ได้
4	ท่านสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่ เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรมในโลกยุคดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้
5	ท่านพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านการจัดการเรียนรู้						
1	ท่านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการ เรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับโลกยุคดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ท่านบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอนใน การวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกร ในโลกยุคดิจิทัล	1	1	1	1	ใช้ได้
3	ท่านดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็น รายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	ใช้ได้

4	ท่านจัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดยตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
5	ท่านวิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
6	ท่านปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ (PLC)	1	1	1	1	ใช้ได้
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน						
1	ท่านร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ท่านสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพของผู้เรียน	1	1	1	1	ใช้ได้
3	ท่านศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐาน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม	1	1	1	1	ใช้ได้
4	ท่านส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	1	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

รายชื่อโรงเรียนและจำนวนครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

โรงเรียน	จำนวนครู
อำเภอเมืองปทุมธานี	
1. บ้านใหม่วัฒนา	30
2. รังสิตวิทยา	14
3. รังสิตวิเทศศึกษา	10
4. บ้านพลอย	34
5. ประคองศิลป์	10
6. อินทสุตศึกษา	4
7. อนุบาลเมืองเอก	13
8. กาญจนภิเษกสมโภช	10
9. อนุบาลปาริชาติ	9
10. อนุบาลสุรชนันท์	7
11. เซนต์โยเซฟเมืองเอก	52
12. พระแม่มารีอุปถัมภ์	40
13. พัทธกษัตริย์	21
14. สาริตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต	106
15. อนุบาลทินนโชติ	12
16. อนุบาลสุขใจ	4
17. สาริตปทุม	32
18. สาริตปทุม (นานาชาติ)	28
19. ปวิศตรา	21
20. ไทยอินเตอร์เนชั่นแนลสกูล	23
21. โกลบอลอินเตอร์เนชั่นแนล(นานาชาติ)	22
22. สกาวรัตน์	7
รวมจำนวนครูอำเภอเมืองปทุมธานี	509

โรงเรียน	จำนวนครู
อำเภอสามโคก	
1. วิการัตน์	22
รวมจำนวนครูอำเภอสามโคก	22
อำเภอลาดหลุมแก้ว	
1. ประชุมวิทยา	47
2. กันตวรรณ	13
3. ปัญญวิทย์	17
รวมจำนวนครูอำเภอลาดหลุมแก้ว	77
อำเภอกลองหลวง	
1. ยี่งขอนุสรณ์	30
2. ทวีวิทย์	13
3. อนุบาลโชคชัยกลองหลวง	24
4. อนุบาลแห่งม.ธรรมศาสตร์	23
5. อุดมศึกษา รังสิต	14
6. สีวลีกลองหลวง	32
7. อนุบาลดวงจิต ๒	9
8. ดวงพร	31
9. นกสร	44
10. อนุบาลผลิใบ	12
11. อนุบาลดวงตะวัน	16
12. สารสาสน์วิเทศกลองหลวง	136
13. นกสรณัฐนนท์	17
รวมจำนวนครูอำเภอกลองหลวง	401
อำเภอชัยบุรี	
1. อนุบาลธราดล	4
2. ชัยวิทย์	76
3. อนุบาลรังสิต	14
4. อนุบาลศิริเสนา	4

โรงเรียน	จำนวนครู
อำเภอชัยบุรี (ต่อ)	
5. อนุบาลบ้านวังทอง	8
6. บริบูรณ์ศิลป์รังสิต	58
7. อุดมวิทยา	66
8. ดวงพรวิทยา	6
9. รัชสฤษฎ์สองภาษา	27
10. อนุบาลฟ้าสิรินทร์	15
11. อนุบาลเค้นปทุม	5
12. บ้านวังทองวัฒนา	11
13. บรรจบรักษ์	9
14. รัชวิทย (ตงมื่น)	47
15. ปิยวัฒนศาสตร์	73
16. สารสาสน์วิเทศรังสิต	108
17. เอกนาค วิเทศศึกษา	12
18. ทิพากรวิทยาการ	38
19. โชคชัยรังสิต	99
20. นานาชาติสยาม	6
21. ก้องฟ้าวัฒนาวิทย	29
22. สารสาสน์วิเทศปทุมธานี	45
รวมจำนวนครูอำเภอชัยบุรี	760
อำเภอลำลูกกา	
1. เปรมฤทัย	54
2. บิคอนเฮาส์ เข้มสอาดรังสิต	103
3. ฟ่องสุวรรณวิทยา	53
4. พัฒนาวิทยา	20
5. อนุบาลทีปกร	7
6. สีวลี	20
7. เฟื่องฟ้าวิทยา	42

โรงเรียน	จำนวนครู
อำเภอลำลูกกา (ต่อ)	
8. พระวิสุทธิวงส์	90
9. ระเบียบวิทยา	81
10. เติร์มบัณฑิต(ปริบูรณ์ศิลปศึกษา)	48
11. อนุบาลลัดดาวรรณ	7
12. สวนอักษร	37
13. ประสานมิตร	13
14. ยูบัณฑิต	4
15. อนุบาลฟ้าใส	5
16. ไตรพัฒน์	20
17. ศรีจิตรา	20
18. วงศ์ไพฑูรย์วิทยา	15
19. อิสลามสันติชนลำลูกกา	6
20. มุลนิธิภูมิตะวันวิทยา	13
21. เซนต์แคเธอรีน	26
22. อนุบาลสรรค์สุข	6
รวมจำนวนครูอำเภอลำลูกกา	690
อำเภอหนองเสือ	
1. จุฬารัตน์วิทยา	11
2. พุทธรักษ์	6
รวมจำนวนครูอำเภอหนองเสือ	17
รวมจำนวนครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี	2,476

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ปวีณา สิทธิโชคธรรม
วัน เดือน ปีเกิด	17 กรกฎาคม 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบุรี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขาคณิตศาสตร์เชิงคอมพิวเตอร์, 2548 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, 2567
ทุนการศึกษา	โครงการสู่มหาวิทยาลัย ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 42/739 เดอะแคชคอนโด A5 ตำบลลูกต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต